ශී ලංකා පුජාතාන්තික සමාජවාදී ජනරජයේ ගැසට් පතුය 2024 මාර්තු මස 07 වන දින

II වන කොටස

අතිරේකය

(2024.03.07 දින නිකුත් කරන ලදී)

කාන්තාවන් සවිබල ගැන්වීමේ

කාන්තාවන් සවිබල ගැන්වීම සඳහා විධිවිධාන සැලැස්වීම පිණිස ද; කාන්තාවන්ගේ අභිවෘද්ධිය සහ සවිබල ගැන්වීම පිළිබඳ ශී ලංකා ජාතික පුතිපත්තිය සකස් කිරීම සහ කියාත්මක කිරීම පිණිස ද; කාන්තාවන් පිළිබඳ ජාතික කොමිෂන් සභාවක් පිහිටුවීම සඳහා ද; කාන්තා අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කිරීම සඳහා යාන්තුණ පිහිටුවීම සහ එකී අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය කිරීමට එරෙහිව නඩු පැවරීම සඳහා ද; ඒ හා සම්බන්ධ හෝ ඊට ආනුෂංගික කරුණු සඳහා විධිවිධාන සැලැස්වීම පිණිස ද වූ පනත් කෙටුම්පතකි

කාන්තා, ළමා කටයුතු හා සමාජ සවිබල ගැන්වීම් අමාතාෘතුමාගේ නියමය පරිදි පළ කරන ලදී

ශීී ලංකා රජයේ මුදුණ දෙපාර්තමේන්තුවේ මුදුණය කරන ලදී.

කොළඹ 5, රජයේ පුකාශන කාර්යාංශයෙන් මිල දී ලබාගත හැක.

මිල : රු. 54.00

තැපැල් ගාස්තුව : රු. 150.00

මෙම ගැසට් අතිරේකය www.documents.gov.lk වෙබ් අඩවියෙන් බාගත කළ හැක

කාන්තාවන් සවිබල ගැන්වීමේ

එල්.ඩී-ඕ. 49/2023

කාන්තාවන් සවිබල ගැන්වීම සඳහා විධිවිධාන සැලැස්වීම පිණිස ද; කාන්තාවන්ගේ අභිවෘද්ධිය සහ සවිබල ගැන්වීම පිළිබඳ ශී ලංකා ජාතික පුතිපත්තිය සකස් කිරීම සහ කුියාත්මක කිරීම පිණිස ද; කාන්තාවන් පිළිබඳ ජාතික කොමිෂන් සභාවක් පිහිටුවීම සඳහා ද; කාන්තා අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කිරීම සඳහා යාන්තුණ පිහිටුවීම සහ එකී අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය කිරීමට එරෙහිව නඩු පැවරීම සඳහා ද; ඒ හා සම්බන්ධ හෝ ඊට ආතුෂංගික කරුණු සඳහා විධිවිධාන සැලැස්වීම පිණිස ද වූ පනතකි.

මානව හිමිකම් පිළිබඳ විශ්වීය පුකාශනය මගින් වෙනස්කොට පූර්විකාව නොසැලකීමේ මූලධර්මය තහවුරු කරනු ලබන හෙයින් සහ සියලුම මිනිස් පුජාව නිදහස් සහ සමාන අභිමානයකින් සහ අයිතිවාසිකම් සහිතව උපත ලබන බවට සහ ස්තුී පුරුෂභාවය මත පදනම් වූ 5 විශේෂත්වයන් ඇතුළුව, භේදයකින් තොරව සියලු අයිතිවාසිකම් සහ නන් වැදෑරුම් නිදහස සඳහා හිමිකම් කියන බවට පුකාශ කරනු ලබන හෙයින් ද:

කාන්තා අභිවෘද්ධිය උදෙසා නීතිය, අනුනීතිකරණය හෝ විධායක කියා මගින් සම්පාදනය කරනු ලබන විශේෂ විධිවිධාන ශී ලංකා 10 පුජාතාන්තික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුකුම වෘවස්ථාව මගින් පිළිගනු ලබන හෙයින් ද:

ජාතික මට්ටමින් කිුියාත්මක වන කාන්තාවන් පිළිබඳ ජාතික කොමිෂන් සභාව පිහිටුවීම කාන්තාවන් සවිබල ගැන්වීම තහවුරු කිරීම සඳහා ඵලදායී යාන්තුණයක් ලෙස කටයුතු කරනු ලබන 15 හෙයින් ද,

ශී ලංකා පුජාතාන්තුික සමාජවාදී ජනරජයේ පාර්ලිමේන්තුව විසින් මෙසේ පනවනු ලැබේ:-

1. මේ පනත 2024 අංක දරන කාන්තාවන් සවිබල ගැන්වීමේ යුහුඩු ^{නාමය} පනත යනුවෙන් හඳුන්වනු ලැබේ.

20 2. මේ පනතේ අරමුණු පහත දැක්වෙන පරිදි විය යුතු ය:-

පනතේ අරමුණු

 (අ) ආණ්ඩුකුම වාවස්ථාවේ විධිවිධානවලට යටත්ව කාන්තා අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කිරීමට යාන්තුණ හඳුන්වාදීම මගින් කාන්තාවන්ගේ අභිවෘද්ධිය සහ සවිබල ගැන්වීම සඳහා විධිවිධාන සැලැස්වීම;

2 කාන්තාවන් සවිබල ගැන්වීමේ

5

- (ආ) (මෙහි මින්මතු "සම්මුතිය" යනුවෙන් සඳහන් කරනු ලබන) කාන්තාවන්ට එරෙහි සියළුම ආකාරයේ වෙනස්කොට සැලකීම තුරන් කිරීම පිළිබඳ සම්මුතිය පුකාරව කාන්තාවන්ට අදාළව ශී් ලංකා රජය විසින් භාර ගනු ලැබ ඇති බැඳීම් බලාත්මක කිරීම සඳහා යාන්තුණ හඳුන්වාදීම;
- (ඇ) කාලීන මැදිහත්වීම් තුළින් සියළු අංශයන්හි සහ සියලු මට්ටම්වල කාන්තාවන්ගේ අභිවෘද්ධිය සහ සවිබල ගැන්වීම සඳහා ජාතික පුතිපත්තියක් සකස් කිරීම සහ කියාත්මක කිරීම සහ කාන්තාවන් සව්බල ගැන්වීම සහතික කිරීම සහ පහසුකම් සැලසීමට අවශා මූලික වාූහයක් කුමාණුකූලව සකස් කිරීම;
- (ඇ) ස්තී පුරුෂභාවය සහ ලිංගික දිශානතිය මත පදනම්ව සිදුවන සියළුම ආකාරයේ වෙනස්කොට සැලකීම්වලින් කාන්තාවන් ආරක්ෂා කිරීම;
  - (ඉ) කාන්තාවන්ට එරෙහි වෙනස්කොට සැලකීම්, කොන් කිරීම, ලිංගික හිංසනය සහ පුචණ්ඩත්වය වැළැක්වීම සඳහා පියවර ගැනීම සහ ඊට අදාළ කියා හෝ නොකර හැරීම් සම්බන්ධයෙන් නඩු පැවරීම සහ දඬුවම් කිරීම සඳහා වූ කුමවේද ශක්තිමත් කිරීම;
  - (ඊ) කාන්තාවන්ට එරෙහි වෙනස්කොට සැලකීම් වළක්වා ගැනීමට සහ කාන්තාවන් සවිබල ගැන්වීම පුමුඛ කාරණයක් වශයෙන් සලකා නීති පුතිසංස්කරණ සඳහා නිර්දේශ සිදු කිරීම;
- 25 (උ) කාන්තාවන්ට යුක්තිය සහ සමානාත්මතාවය තහවුරු කිරීම සහ ඒ සම්බන්ධයෙන් වන අවබෝධය වර්ධනය කිරීම ද යුක්තිය පසිඳලීමේ කි්යාවලියට සම්බන්ධ යාන්තුණයේ සියළු අවස්ථාවන්හි දී සහ තීන්දු ගැනීමේ වසුහයන් තුළ සහ රජයේ සියලු තරාතිරමකම තනතුරුවල කාන්තා සම නියෝජනය හැකි පමණ තහවුරු කිරීම සඳහා පියවර ගැනීම;

- (ඌ) ආබාධ සහිත කාන්තාවන්ට විශේෂ සැලකිල්ලක් දක්වමින් කාන්තාවන්ගේ ආර්ථික තත්ත්වය සවිබල ගැන්වීම තහවුරු කිරීම; සහ
- (එ) කාන්තාවන් සවිබල ගැන්වීමේ සියලු පැතිකඩවලට සම්බන්ධ පොදු අධාාපන වැඩසටහන් මෙහෙයවීම.

I වන කොටස

කාන්තාවන් පිළිබඳ ජාතික කොමිෂන් සභාව පිහිටුවීම

3. (1) (මෙහි මින්මතු "කොමිෂන් සභාව" යනුවෙන් සඳහන් කරනු කාන්තාවන් ලබන) කාන්තාවන් පිළිබඳ ජාතික කොමිෂන් සභාව යනුවෙන් සඳහන් ^{පිළිබඳ} ජාතික 10 කරනු ලබන සහ හඳුන්වනු ලබන කොමිෂන් සභාවක් පිහිටුවනු $^{\circ
m anj ar e}$ නේ ලැබිය යුතු ය.

පිහිටුවීම

- (2) කොමිෂන් සභාව, (1) වන උපවගන්තිය මගින් එයට පවරා ඇති නාමයෙන් අවිච්ඡින්න පැවැත්මක් සහ පොදු මුදුාවක් ඇති සංස්ථාපිත මණ්ඩලයක් විය යුතු අතර, එකී නාමයෙන් එය විසින් 15 ද, එයට එරෙහිව ද නඩු පවරනු ලැබිය හැකි ය.
  - 4. (1) ජනාධිපතිවරයා විසින් (2) වන උපවගන්තියේ විධිවිධානවලට කොමිනේ යටත්ව අවම වශයෙන් කාන්තා සාමාජිකයින් පස් දෙනකුගෙන් යුතු සභාවේ සාමාජිකයන් හත්දෙනකු කොමිෂන් සභාවට පත් කරනු ලැබිය ^{සංයුතිය} යුතු ය.

(2) ජනාධිපතිවරයා විසින් -20

5

- (අ) කොමිෂන් සභාවට සාමාජිකයන් පස් දෙනකු පත් කිරීම සඳහා ආණ්ඩුකුම වාවස්ථා සභාවෙන්; සහ
- (ආ) කොමිෂන් සභාවට සාමාජිකයන් දෙදෙනකු පත් කිරීම සඳහා කතානායකවරයා විසින් පත්කරන ලද 25 පාර්ලිමේන්තුවේ මන්තීුවරියන්ගේ සංසදයෙන්,

නිර්දේශ ලබාගත යුතු ය.

(3) (2) වන උපවගන්තිය යටතේ නිර්දේශ ඉදිරිපත් කිරීමේ දි ආණ්ඩු කුම වාවස්ථා සභාව සහ පාර්ලිමේන්තුවේ මන්තීුවරියන්ගේ සංසදය විසින් (1) වන උපවගන්තියේ විධිවිධාන සැලකිල්ලට ගත

යුතු අතර නීතිය හෝ වාවස්ථාකරණය, වෘත්තීය සමිති, කළමනාකරණය සහ පරිපාලනය, ආර්ථික සංවර්ධනය, සෞඛ්‍ය, අධාාපනය, කාන්තාවන් සවිබල ගැන්වීම පිළිබඳ දැනුම, පළපුරුද්ද සහ විශිෂ්ටත්වය සහිත හෝ කාන්තාවන්ගේ රැකියා අවස්ථා ඉහළ 5 නැංවීමට කැප වූ තැනැත්තන් අතරින් එකී නිර්දේශ ඉදිරිපත් කරනු ලැබිය යුතු ය.

- (4) ආණ්ඩුකුම වාවස්ථා සභාව සහ පාර්ලිමේන්තුවේ මන්තීුවරියන්ගේ සංසදය විසින්, මේ පනත කියාත්මක වන දිනයේ සිට හෝ කොමිෂන් සභාවේ සාමාජිකත්වයේ පුරප්පාඩුවක් ඇති වූ 10 දිනයේ සිට මාසයක කාලයක් ඇතුළත (2) වන උපවගන්තිය යටතේ වන නිර්දේශ ඉදිරිපත් කළ යුතු ය.
  - (5) අවම වශයෙන් සභාපතිවරයා ඇතුළු සාමාජිකයන් තිදෙනකු පූර්ණ කාලීන සාමාජිකයන් වශයෙන් පත් කරනු ලැබිය යුතු ය.

5. කොමිෂන් සභාව විසින්, මේ පනතේ අරමුණු සාක්ෂාත් කිරීමේ කොමිෂන් 15 කාර්ය සඳහා පහත දැක්වෙන බලතල, කාර්ය සහ කර්තවා සභාවේ කියාත්මක කිරීම, කිරීම සහ ඉටු කිරීම සිදු කළ යුතු ය:-

බලතල, කාර්ය සහ කර්තවා

- (අ) කාන්තා අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය වීම හෝ අතාහසන්න උල්ලංඝනය වීම පිළිබඳ පරීක්ෂා කිරීම සහ විමර්ශනය කිරීම සහ II වන කොටසේ විධිවිධාන පුකාරව පැමිණිලි භාර ගැනීම;
- (ආ) යම් අධිකරණයක් ඉදිරියේ පැවැත්වෙන, කාන්තාවන්ගේ අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය විමක් හෝ අතාාසන්න උල්ලංඝනය වීමකට අදාළ යම් නඩු කටයුතුවල දී එකී අධිකරණයේ අවසරය සහිතව ඊට මැදිහත් වීම;
- (ඇ) මේ පනතේ 6 වන වගන්තිය පුකාරව කාන්තා අභිවෘද්ධිය 25 සහ සවිබල ගැන්වීම පිළිබඳ ජාතික පුතිපත්තිය සකස් කිරීම;
- (ඈ) (මෙහි මින්මතු "මූලික වූහය" යනුවෙන් සඳහන් කරනු ලබන) කාන්තාවන් සවිබල ගැන්වීම සහතික කිරීම සහ 30 පහසුකම් සැලසීම සඳහා කාන්තා අභිවෘද්ධිය සහ සවිබල ගැන්වීම පිළිබඳ ජාතික පුතිපත්තියට අනුකූලව මූලික වාූහයක් කුමානුකූලව සකස් කිරීම;ඥ

- (ඉ) කාන්තා අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය වීම හෝ අතහාසන්න උල්ලංඝනය වීමකට අදාළව මහජන විමර්ශන පැවැත්වීම;
- (ඊ) කාන්තා අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය වීමකට හෝ අතාසන්න උල්ලංඝනය වීමකට අදාළව නිසි අධිකරණ බලය ඇති යම් අධිකරණයක් විසින් සිය මෙහෙයවීමෙන් නඩු පැවරීම;

10

- (උ) උපරිමාධිකරණයක් විසින් හෝ වෙනත් යම් අධිකරණයක් විසින් සඳහන් කරනු ලැබ ඇති කාන්තා අයිතිවාසිකම්වලට අදාළ යම් කරුණක් සම්බන්ධයෙන් එකී අධිකරණය විසින් විධානය කරනු ලැබිය හැකි යම් පියවර ගැනීම;
  - (ඌ) මේ පනත හෝ ඒ යටතේ සාදන ලද නියෝග යටතේ කොමිෂන් සභාව වෙත පවරනු ලැබ ඇති යම් කර්තවායක් ඉටු කිරීමේ කාර්යය සඳහා යම් තැනැත්තකුගෙන් යම් තොරතුරු හෝ වාර්තා ඉල්ලා සිටීම හෝ කැඳවීම;
- (එ) කාන්තා අයිතිවාසිකම්වලට අදාළව ආණ්ඩුකුම වාවස්ථාවේ විධිවිධාන සමඟ අනුකුලවීම තහවුරු කිරීමට සහ කාන්තා අයිතිවාසිකම් සඳහා වන පිළිගැනීම වර්ධනය කිරීම සහ කාන්තා අයිතිවාසිකම් නිරීක්ෂණය කිරීමේ අදහසින් පැමිණීලි පිළිබඳ පරීක්ෂණ පැවැත්වීම සහ විමර්ශන සිදුකිරීම;
  - (ඒ) පොදු පුතිපත්තීන් සහ භාවිතයන් පෝෂණය කිරීමේ අරමුණින් සහ කොමිෂන් සභාව විසින් පැමිණිලි සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කිරීමේ දී අවශා සභාය පුවර්ධනය කිරීමේ අරමුණින් රාජා ආයතනවල මණ්ඩල සමඟ අන්තර් කියාකාරීත්වය සහ සම්බන්ධීකරණය ඇති කිරීම;
  - (ඔ) කොමිෂන් සභාවේ පුාදේශීය සහ පළාත් කාර්යාල විවෘත කිරීම;
- (ඕ) මිල දී ගැනීමක්, පුදානයක්, තහාගයක් හෝ වෙනත් ආකාරයකින් නිශ්චල හෝ චංචල යම් දේපළක් අත්කර 30 ගැනීම, ලබා ගැනීම සහ දැරීම සහ එකී නිශ්චල හෝ චංචල දේපළ විකිණීම, උකස් කිරීම, බද්දට දීම, පුදානය කිරීම, පැවරීම, රික්තවරණය කිරීම, හිමිකරදීම, හුවමාරු කිරීම හෝ බැහැර කිරීම;

6 කාන්තාවන් සවිබල ගැන්වීමේ

- (ක) කාන්තා අයිතිවාසිකම් සහ කාන්තා අයිතිවාසිකම්වලට අදාළ ජාතාන්තර වශයෙන් පිළිගන්නා ලද සම්මතයන් පිළිබඳ දැනුවත්භාවය ඇති කිරීම සඳහා වැඩසටහන් මෙහෙයවීම සහ තොරතුරු වාාප්ත කිරීම;
- 5 (ග) පැමිණිල්ලක් ලැබීම මත හෝ සිය මෙහෙයවීමෙන් ම, මෙහි මින්මතු සලස්වා ඇති විධිවිධානවලට අනුකූලව වෙනස්කොට සැලකිල්ලට බුදුන් වී ඇති යම් කාන්තාවන් සමථකරණය වෙත යොමු කිරීම;
  - (ච) රජය සහ අමාතාවරයා වෙත -
- (i) කාන්තා අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ ජාතාන්තර වශයෙන් පිළිගත් සම්මතයන් සහ පුමිතීන් සමඟ දේශීය නීතීන් සහ පුතිපත්තීන් සහ පරිපාලන භාවිතයන් අනුකූල වන බවට සහතික කිරීම සඳහා ගනු ලැබිය යුතු පියවර; සහ
- (ii) කාන්තා අයිතිවාසිකම්වලට ගරුකිරීම, ඒවා පුවර්ධනය කිරීම, අාරක්ෂා කිරීම සහ සපුරාලීම සඳහා වාවස්ථාදායකය සහ පරිපාලන විධාන සහ අවශා කාර්ය පටිපාටි පිළිබඳ නියම කරනු ලැබිය යුතු නියෝග සකස් කිරීම,
- 20 සම්බන්ධව නිර්දේශ ඉදිරිපත් කිරීම;

25

- (ඡ) වෙනස් කොට සැලකීමට සහ පුචණ්ඩත්වයට ගොදුරු වූ කාන්තාවන්ගේ පැමිණිලි සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කරන ආයතනයන් අතර සම්බන්ධීකරණය පුවර්ධනය කිරීමේ අරමුණින් කාන්තා අයිතිවාසිකම් සම්බන්ධයෙන් නීති පුතිපත්ති සහ භාවිතයන් ඇගයීම සහ අදාළ ආයතනයන් වෙත නිර්දේශ ඉදිරිපත් කිරීම;
- (ට) මේ පනත යටතේ සාදන ලද නියෝග මගින් හඳුනාගනු ලැබූ විවිධ කාණ්ඩවලට සහ තරාතිරම්වලට අයත් කාන්තාවන් සඳහා සමානාත්මතාවය සහ ආරක්ෂාව තහවුරු කිරීමට පියවර ගැනීම;

- (ඩ) පුද්ගලික තැනැත්තන් සහ වෙනත් රාජා නොවන ආයතන විසින් පුතිපත්තීන් සහ භාවිතයන් කාන්තා අයිතිවාසිකම්වලට අදාළ වන තාක් ඒ පුතිපත්තීන් සහ භාවිතයන් වෙත ඇති බැඳීසිටීම අධීක්ෂණය කිරීම සහ ඇගයීම;
- (ණ) කාන්තා අයිතිවාසිකම් පුවර්ධනය කිරීම සහ ආරක්ෂා කිරීම වැඩිදියුණු කිරීමේ සහ කාන්තා අයිතිවාසිකම්වලට අදාළ කරුණු සම්බන්ධයෙන් දැනුවත්භාවය පුවර්ධනය කිරීමේ සහ අධාාපනය ලබාදීමේ පර්යේෂණ සිදු කිරීම;
- 10 (ත) දේශීය හෝ විදේශීය මූලාශුවලින් පුදාන, තාහාග හෝ පරිතහාග ලබා ගැනීම:

15

20

එසේ වුව ද, කොමිෂන් සභාව විසින්, සියලුම විදේශ පුදාන, තාහාග හෝ පරිතාහාග සම්බන්ධයෙන් විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුවේ පූර්ව ලිඛිත අනුමතය ලබාගත

- (ද) අගතියට පත් තැනැත්තකු විසින්, මේ පනත යටතේ කොමිෂන් සභාව වෙත පැමිණිල්ලක් ඉදිරිපත් කිරීමෙහි ලා සාධාරණ ලෙස වැය කර තිබිය හැකි වියදම් පියවීමට පුමාණවත් ලෙස සැලකිය හැකි යම් මුදල් පුමාණයක් එහි පරම අභිමතය පරිදි, එම තැනැත්තා වෙත පුදානය කිරීම;
- (න) මේ පනත යටතේ රීති සාදනු ලැබිය යුතු යයි නියමිත කරුණු සම්බන්ධයෙන් රීති සෑදීම; සහ
- (ප) මේ පනතේ අරමුණු සාක්ෂාත් කරගැනීම සඳහා අවස්ථාවෝචිත විය හැකි වෙනත් සියලුම කිුිිියා සිදු කිරීම.
- 6. (1) මේ පනතේ අරමුණු සාක්ෂාත් කරගැනීම සඳහා වන කාන්තා කාර්ය පටිපාටි සහ යාන්තුණ ඇතුළත් විය යුතු (මෙහි මින්මතු ^{අභිවෘද්ධිය සහ} "ජාතික පුතිපත්තිය" යනුවෙන් සඳහන් කරනු ලබන) කාන්තා ^{සවබල} ගැන්වීම අභිවෘද්ධිය සහ සවිබල ගැන්වීම සඳහා වූ ජාතික පුතිපත්තියේ _{පිළිබඳ ජාතික} කෙටුම්පතක් කොමිෂන් සභාව විසින් සකස් කරනු ලැබිය යුතු ය. පුතිපත්තිය

(2) (අ) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ ජාතික පුතිපත්තිය කෙටුම්පත් කිරීම මත අමාතාඃවරයා විසින් ජාතික පුතිපත්තියේ කෙටුම්පත

පිළිබඳව සෑහීමට පත්වීමෙන් පසුව අනුමතය සඳහා එම ජාතික පුතිපත්තියේ කෙටුම්පත අමාතා මණ්ඩලය වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලැබිය යුතු ය.

- (ආ) (අ) ඡේදය යටතේ අමාතා මණ්ඩලය වෙත ඉදිරිපත් කරනු 5 ලැබූ ජාතික පුතිපත්තියේ කෙටුම්පත අමාතා මණ්ඩලය විසින් සමාලෝචනය කරනු ලැබිය හැකි අතර, ඊට අනුමතය ලබාදීමට පෙරාතුව ඒ සඳහා සංශෝධන යෝජනා කරනු ලැබිය හැකි ය.
- (3) (2) වන උපවගත්තිය යටතේ ජාතික පුතිපත්තිය අමාතා මණ්ඩලය විසින් අනුමත කිරීමෙන් පසුව අමාතාවරයා විසින් එම 10 ජාතික පුතිපත්තිය ගැසට් පතුයේ පළ කරනු ලැබිය යුතු ය. එසේ පළ කරන ලද දිනයේ දී හෝ එහි නිශ්චිතව සඳහන් වෙනත් දිනයක දී අදාල ජාතික පුතිපත්තිය කිුයාත්මකභාවයට එළඹිය යුතු ය.
- (4) ජාතික පුතිපත්තියට අමාතා මණ්ඩල අනුමතය ලැබී මාසයක කාලයක් ඇතුළත අමාතාවරයා විසින් එම ජාතික පුතිපත්තිය 15 අනුමතය සඳහා පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කළ යුතු ය.
  - (5) එසේ අනුමත කරන ලද ජාතික පුතිපත්තියට සෑම අදාළ අධිකාරියක් විසින්ම අනුගත වන බවට තහවුරු කරගැනීම කොමිෂන් සභාවේ කාර්යය විය යුතු ය.
- (6) (4) වන උපවගන්තිය යටතේ අනුමතය සඳහා පාර්ලිමේන්තුව 20 වෙත ඉදිරිපත් කරන ලද ජාතික පුතිපත්තිය පිළිබඳව පාර්ලිමේන්තුව සෑහීමට පත් නොවන අවස්ථාවක දී, පාර්ලිමේන්තුව විසින් ජාතික පුතිපත්තිය සංශෝධනය කිරීම සඳහා අවශා නිර්දේශ ඉදිරිපත් කිරීම කළ යුතු ය.
- (7) ජාතික පුතිපත්තියට එකී සංශෝධන ඇතුළත් කිරීමට අවශා 25 පියවර ගැනීම අමාතාවරයාගේ වගකීම විය යුතු අතර, සංශෝධිත ජාතික පුතිපත්තිය අමාතා මණ්ඩලයේ අනුමතය ලබාගැනීමෙන් පසුව පාර්ලිමේන්තුව වෙත නැවත ඉදිරිපත් කළ යුතු ය.
- (8) ජාතික පුතිපත්තිය පාර්ලිමේන්තුව විසින් අනුමත නොකරන ලද්දේ නම් එකී අනනුමතය පිළිබඳ නිවේදනය ගැසට් පනුයේ පළ 30 කරනු ලැබිය යුතු ය.

7. කොමිෂන් සභාවේ සෑම සාමාජිකයකු ම, මියයාමෙන්, නීතිය සාමාජිකයන්ගේ කුියාත්මකවීමෙන්, ඉල්ලා අස්වීමෙන් හෝ ඉවත් කිරීමෙන් ධූරය ^{ධුර කාලය} කලින් හිස් කළහොත් මිස, වසර හතරක කාලසීමාවක් සඳහා ධුරය දරනු ලැබිය යුතු අතර, අනුගාමී හෝ අනාාකාරයකින් වන යම් ධුර 5 කාල දෙකක උපරිම කාල සීමාවකට යටත් ව නැවත පත් කිරීමකට සුදුස්සකු විය යුතු ය.

8. (1) ජනාධිපතිවරයා විසින්, ආණ්ඩුකුම වාුවස්ථා සභාවේ කොම්ෂන් තිර්දේශ මත කොමිෂන් සභාවේ කාන්තා සාමාජිකයන්ගෙන් එක් සභාවේ අයකු සභාපතිවරයා වශයෙන් පත් කරනු ලැබිය යුතු ය.

- (2) සභාපතිවරයා විසින්, ජනාධිපතිවරයා වෙත යවනු ලබන ලිපියක් මගින් ධුරයෙන් ඉල්ලා අස්විය හැකි අතර, එකී ඉල්ලා අස්වීම, ජනාධිපතිවරයා විසින් භාරගත් දිනයේ සිට බලපැවැත්විය යුතු ය.
- (3) ජනාධිපතිවරයා විසින්, 9 වන වගන්තියේ විධිවිධානවලට 15 යටත් ව, හේතු දක්වා සභාපතිවරයා ධුරයෙන් ඉවත් කරනු ලැබිය හැකි ය.
  - (4) (2) වන සහ (3) වන උපවගන්තිවල විධිවිධානවලට යටත් ව, සභාපතිවරයාගේ ධූරකාලය ඇයගේ කොමිෂන් සභාවේ සාමාජිකත්ව කාලසීමාව විය යුතු ය.
- 20 (5) අසනීප වීම, වෙනත් අශක්තුතාවක්, ශීු ලංකාවෙන් බැහැරව සිටීම හෝ වෙනත් යම් කරුණක් හේතුවෙන් සභාපතිවරයාට ස්වකීය ධූරයේ බලතල, කාර්ය සහ කර්තවා කිුියාත්මක කිරීම, කිරීම සහ ඉටු කිරීමට නොහැකි වන අවස්ථාවක දී, ජනාධිපතිවරයා විසින්, සාමාජිකයකු වශයෙන් ඇයගේ සාමානා කාර්යවලට අමතරව, 25 සභාපතිවරයා වශයෙන් කටයුතු කිරීම සඳහා වෙනත් යම් කාන්තා සාමාජිකයකු පත් කරනු ලැබිය හැකි ය.
  - 9. යම් තැනැත්තකු -

(අ) පාර්ලිමේන්තුවේ මන්තීුවරයකු, පළාත් සභාවක සාමාජිකයකු මන්තීුවරයකු හෝ පළාත් පාලන ආයතනයක සහිකයකු ^{වීමට} වේ නම් හෝ වුවහොත්;

කොමිෂන්

(ආ) ශීු ලංකාවේ පුරවැසියකු නොවේ නම් හෝ ශීු ලංකාවේ පුරවැසියකු වීම අවසන් වූවහොත්;

10 කාන්තාවන් සවිබල ගැන්වීමේ

- (ඇ) නිසි අධිකරණ බලය ඇති අධිකරණයක් විසින් වස්තු භංගත්වයට පත්වූවකු බවට විනිශ්චය කරනු ලැබ ඇත්නම් හෝ විනිශ්චය කළහොත්;
- (ඈ) මනසේ හෝ ශරීරයේ අසනීපයක් හෝ වෙනත් 5 අශක්තුතාවක් හේතුවෙන් ධූරය දිගටම කරගෙන යාමට යෝගා නොවූවහොත් හෝ යෝගා නොවන තත්ත්වයකට පත් වූවහොත්;
  - (ඉ) නිසි අධිකරණ බලය ඇති අධිකරණයක් විසින්, සිහිවිකල් වූ තැනැත්තකු බවට පුකාශ කරනු ලැබ ඇති හෝ පුකාශ කරනු ලැබුවහොත්;
    - (ඊ) ශීූ ලංකාවේ හෝ වෙනත් යම් රටක යම් අධිකරණයක් විසින් පනවන ලද බන්ධනාගාරගත කිරීමේ සිර දඬුවමක් විඳ ඇත්නම් හෝ විදිමින් සිටී නම්; හෝ
- (උ) කොමිෂන් සභාවේ සාමාජිකයකු වශයෙන් පත්කරන 15 ලද කලින් ධූර කාලය තුළ ධූරයෙන් ඉවත් කර ඇත්නම්,

ඒ තැනැත්තා කොමිෂන් සභාවේ සාමාජිකයකු ලෙස පත් කරනු ලැබීමට හෝ සාමාජිකයකු ලෙස දිගටම කටයුතු කරගෙන යාමට නුසුදුස්සකු විය යුතු ය.

10. (1) සාමාජිකයකුගේ ධුරය පහත දැක්වෙන යම් හේතුවක් මත සාමාජිකයන් හිස්විය යුතු ය:-

ඉවත්කිරීම සහ ඉල්ලා අස්වීම

(අ) එකී සාමාජිකයා මියයාම මත;

- (ආ) එකී සාමාජිකයා ජනාධිපතිවරයා අමතා යවන ලද ලිපියක් මගින් ඉල්ලා අස්වීම මත ; හෝ
- (ඇ) එකී සාමාජිකයා, 9 වන වගන්තියේ නිශ්චිතව දක්වා ඇති 25 යම් හේතුවක් මත ධුරයෙන් ඉවත් කිරීම මත.
- (2) පාර්ලිමේන්තුවේ මුළු මන්තීුවරු සංඛ්‍යාවෙන් (නොපැමිණි මන්තීුවරු ද ඇතුළුව) තුනෙන් දෙකක බහුතර ඡන්දයෙන් සම්මත කරන ලද යෝජනාවක් මගින් සහාය පළ කරන ලද පාර්ලිමේන්තුව 30 ඇමතීමකින් පසු ජනාධිපතිවරයා විසින් සිදු කරන ලද නියමයක්

මගින්, (1) වන උපවගන්තිය යටතේ ඔප්පු කරන ලද විෂමාචාරයක් හෝ අකාර්යක්ෂමතාවයක් යන හේතුව මත කොමිෂන් සභාවේ සාමාජිකයකු ධුරයෙන් ඉවත් කරනු ලැබිය හැකි ය:නු

එසේ වුව ද, එම යෝජනා සම්මතයේ නිවේදනය, පාර්ලිමේන්තු 5 මන්තීුවරුන්ගෙන් තුනෙන් එකකට අඩු නොවන සංඛ්‍යාවක් විසින් අත්සන් කර ඇත්නම් සහ එකී උද්දේශිත විෂමාචාරය හෝ අකාර්යක්ෂමතාවයේ සම්පූර්ණ කරුණු නිශ්චිතව දක්වා ඇති නම් මිස, එකී කිසිදු යෝජනා සම්මතයක් කථානායකවරයා විසින් භාර ගැනීම හෝ පාර්ලිමේන්තුවේ නහාය පතුයට ඇතුළත් කිරීම සිදු 10 නොකළ යුතු ය.

- (3) ඉද්ෂේඨාධිකරණාගේ හෝ අභියාචනාධිකරණාගේ විනිශ්චයකාරවරයකු ඉවත් කිරීම සඳහා පාර්ලිමේන්තුව ඇමතීමක් මගින් යෝජනාවක් ඉදිරිපත් කිරීම සහ එම යෝජනාව සම්මත කරගැනීම සඳහා වන කාර්ය පටිපාටිය, කොමිෂන් සභාවේ 15 සාමාජිකයකු ඉවත් කිරීම සඳහා පාර්ලිමේන්තුවට යෝජනාවක් ඉදිරිපත් කිරීම සහ සම්මත කරගැනීම සඳහා සෑම ආකාරයෙන්ම අදාළ කරගත යුතු ය.
- 11. (1) කොමිෂන් සභාවේ සභාපතිවරයා පැමිණ සිටී නම්, ඇය කොමිෂන් විසින් කොමිෂන් සභාවේ සියලුම රැස්වීම්වල මූලාසනය දරනු ලැබිය සභාවේ රැස්වීම් 20 යුතු ය. එකී යම් රැස්වීමකට සභාපතිවරයා නොපැමිණි අවස්ථාවක දී, පැමිණි සිටින සාමාජිකයන් විසින්, ඔවුන් අතරින් එක් අයකු එකී රැස්වීමේ මූලාසනය දැරීම සඳහා තෝරාගනු ලැබිය යුතු ය.

- (2) කොමිෂන් සභාවේ යම් රැස්වීමක් සඳහා වන ගණපුරණය සාමාජිකයන් හතර දෙනෙක් විය යුතු ය.
- 25 (3) කොමිෂන් සභාවේ රැස්වීමක් -
  - (අ) රැස්වීම සඳහා නියම කරන ලද ස්ථානයේ, දිනයේ සහ වේලාවේ රැස්ව සිටින ගණපුරණය සංයුක්ත කරනු ලබන සාමාජික සංඛ්‍යාවක් මගින්; හෝ
- (ආ) සහභාගී වන සහ ගණපූරණය සම්පූර්ණ කරනු ලබන සාමාජිකයන්ට, රැස්වීම පැවැත්වෙන කාලය අතරතර 30 සහභාගී වන සෑම සාමාජිකයක ම, එකවරම දැකිය හැකි සහ ඇසිය හැකි ශුවා දෘශා සන්නිවේදන මාධා මගින්.

පවත්වනු ලැබිය හැකි ය.

- (4) කොමිෂන් සභාව විසින්, රැස්වීම් සම්බන්ධ කාර්ය පටිපාටිය සහ එකී රැස්වීම්වල ගනුදෙනු කටයුතු විධිමත් කරනු ලැබිය හැකි ය.
- (5) යම් රැස්වීමක තීරණ ගැනීම සඳහා වන සියලු ම පුශ්න, 5 පැමිණ සිටින සාමාජිකයන්ගේ බහුතර ඡන්දයෙන් තීරණය කරනු ලැබිය යුතු ය. ඡන්ද සංඛ්යාව සමාන වන අවස්ථාවක දී, මූලසුන දරන සාමාජිකයාට තීරක ඡන්දයක් තිබිය යුතු ය.
- 12. කොමිෂන් සභාවේ සාමාජිකයන්ගේ වැටුප් පාර්ලිමේන්තුව සාමාජිකයන්ගේ විසින් තීරණය කරනු ලැබිය යුතු අතර, ඒකාබද්ධ අරමුදලින් ගෙවනු ^{පාරිශුමික} 10 ලැබිය යුතු ය.

13. කොමිෂන් සභාව විසින් ගත යුතු යම් තීරණයකට හෝ සාමාපිකයන් කරුණකට සෘජුවම හෝ වකුාකාරයෙන් සම්බන්ධ යම් සාමාජිකයකු විසින් යම් විසින්, එකී තීරණය ගනු ලබන කොමිෂන් සභාවේ රැස්වීමේ දී එකී හළිදරව් කළ සම්බන්ධතාවයේ ස්වභාවය හෙළිදරව් කළ යුතු අතර, එකී හෙළිදරව් යුතු බව 15 කිරීම කොමිෂන් සභාවේ රැස්වීම් වාර්තාවල වාර්තා කළ යුතු ය. එකී සාමාජිකයා විසින්, ඒ කරුණට සම්බන්ධ යම් සාකච්ඡාවන්ට හෝ තීරණයකට සහභාගී නොවිය යුතු අතර, එකී සාකච්ඡා පැවැත්වෙන අතරතුර හෝ එකී තීරණය සකසන අතරතුර, එකී රැස්වීමෙන් ඉවත් විය යුතු ය.

14. කොමිෂන් සභාවේ සාමාජිකයන් අතර පුරප්පාඩුවක් තිබීමේ යම් හෝ එහි සාමාජිකයකුගේ පත්කිරීමේ දෝෂයක් පැවතීමේ හේතුව ^{පුරප්පාඩුවක්} මත ම පමණක්, එහි කිසිදු නීති කෘතායක්, කියාවක් හෝ තීරණයක් _{මත} නීති අවලංගු නොවිය යුතු ය.

කෘතායෙක්, කියාවක් හෝ තීරණයක් අවලංගු නොවිය යුතු බව

15. කොමිෂන් සභාවේ මුදුාව-

කොමිෂන් සභාවේ මුදුාව

- 25 (අ) කොමිෂන් සභාව භාරයේ තිබිය යුතු ය;
  - (ආ) කොමිෂන් සභාව විසින් නිශ්චය කරනු ලැබිය හැකි ආකාරයට වෙනස් කරනු ලැබිය හැකි ය;

(ඇ) ස්වකීය පැමිණීමේ සලකුණක් වශයෙන් සාධන පතුයේ හෝ ලේඛනයේ අත්සන් තැබිය යුතු, කොමිෂන් සභාවේ එක් සාමාජිකයකු සහ කොමිෂන් සභාවේ විධායක අධාන්ෂවරයා ඉදිරිපිට හෝ කොමිෂන් සභාවේ විධායක අධාක්ෂවරයා නොපැමිණි අවස්ථාවක දී, කොමිෂන් සභාවේ යම් සාමාජිකයන් දෙදෙනකු ඉදිරිපිට දී හැර යම් සාධන පතුයකට හෝ ලේඛනයකට නොතැබිය යුතු ය.

II වන කොටස

5

කොමිෂන් සභාවේ පරීක්ෂණ සහ විමර්ශන බලතල

16. (1) ශේෂ්ඨාධිකරණය විසින්, ආණ්ඩුකුම වාවස්ථාවේ 126 126 වන වන වාාවස්ථාව පුකාරව ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය වෙත ඉදිරිපත් කරන ^{වාාවස්ථාව} ලද ඉල්ලීමක නඩු විභාගය අතරතුර උද්ගත වන, කාන්තා පුකාරව යොමු අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය වීමකට හෝ අතහාසන්න උල්ලංඝනය කාර්ය වීමකට අදාළ යම් කරණක් පරීක්ෂා කර වාර්තා කිරීම සඳහා පටිපාටිය 15 කොමිෂන් සභාව වෙත යොමු කිරීම සිදු කළ හැකි ය.

- (2) කොමිෂන් සභාව විසින්, එකී යොමු කිරීමේ නිශ්චිතව දක්වා ඇති කාලසීමාවක් ඇත්නම්, ඒ කාලසීමාව තුළ (1) වන උපවගන්තිය යටතේ සඳහන් කරන ලද යම් කරුණක් පරීක්ෂා කර ශ්ෂේඨාධිකරණය වෙත වාර්තා කරනු ලැබිය යුතු ය.
- 20 (3) මේ පනතේ විධිවිධාන පුකාරව කොමිෂන් සභාව විසින් පරීක්ෂණයක් හෝ විමර්ශනයක් පවත්වනු ලබන අවස්ථාවක දී, මේ පනත මගින් සුරක්ෂිත කරනු ලැබ ඇති පරිදි කාන්තා අයිතිවාසිකම්හි විෂය පථය හෝ විෂය සීමාව පිළිබඳ පුශ්නයක් පැන නැගුනහොත්, කොමිෂන් සභාව විසින් එකී පුශ්නය නිශ්චය කිරීම සඳහා 25 ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය වෙත යොමු කරනු ලැබිය හැකි ය.
- 17. (1) 16 වන වගන්තිය යටතේ කොමිෂන් සභාව වෙත යොමු කාන්තා කරනු ලබන කාරණාවලට අමතරව, කොමිෂන් සභාව විසින්, සිය අයිතිවාසිකම් මෙහෙයවීමෙන් ම හෝ 18 වන වගන්තිය යටතේ කොමිෂන් සභාව ී ල්ලංඝනය වීමක් හෝ වෙත ඉදිරිපත් කරන ලද ඉල්ලීමක් මත යම් තැනැත්තකු විසින් අතාංසන්න 30 සිදුව ඇතැයි කියනු ලබන කාන්තා අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය වීමක් දුල්ලංඝනය හෝ අතාහසන්න උල්ලංඝනය වීමක් පරීක්ෂා කිරීම සහ විමර්ශනය වීමර්ශනය කිරීම, සිදුකරනු ලැබිය හැකි ය:ඥු

කිරීම සඳහා කොමිෂන් සභාවට ඇති බලය

එසේ වුව ද, කොමිෂන් සභාව විසින්, කාන්තා අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය වීම හෝ අතාහසන්නව උල්ලංඝනය වීම සම්බන්ධයෙන් ආණ්ඩුකුම වාවස්ථාව විසින් හෝ තත්කාලයේ බලපවත්නා වෙනත් කවර වූ හෝ නීතියක් විසින් නිර්මාණය කරන ලද හෝ පිහිටුවන 5 ලද අධිකරණයක දී, විනිශ්චයාධිකාරයක දී, හෝ වෙනත් ආයතනයක දී සහනයක් ලැබ ඇත්නම්, එකී උල්ලංඝනය වීම සම්බන්ධයෙන් වන යම් ඉල්ලීමක් භාර නොගත යුතු ය.

- (2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ වන පරීක්ෂණය හා විමර්ශනය, කාන්තා අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය වීමක් හෝ අතාාසන්න 10 උල්ලංඝනය වීමක් මත වූ ඉල්ලුම් පතුය හෝ තොරතුර ලැබුණු දිනයේ සිට එක් මාසයක කාලයක් ඇතුළත කොමිෂන් සභාව විසින් පත්කරන කමිටුවක් මගින් සිදු කරනු ලැබිය යුතු අතර, කමිටුව විසින්, ආණ්ඩුකුම වාවස්ථාවේ සහ වෙනත් ලිඛිත නීතියක විධිවිධානවලට යටත් ව, පරීක්ෂණය සහ විමර්ශනය පවත්වනු ලැබිය 15 යුතු ය.
- (3) (2) වන උපවගන්තිය යටතේ පත් කරන ලද කමිටුවක් විසින්, එහි විමර්ශනය අවසානයේ, එහි වාර්තාවක් කොමිෂන් සභාව වෙත යවනු ලැබිය යුතු ය. කොමිෂන් සභාව විසින් එකී වාර්තාව සලකා බැලීමෙන් අනතුරුව, කාන්තා අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය වීමක් හෝ 20 අතාහසන්න උල්ලංඝනය වීමක් සිදු වී තිබේ ද යන්න පිළිබඳ අවසන් තීරණයකට එළඹිය යුතු ය.
- (4) (2) වන උපවගන්තිය යටතේ පත් කරනු ලැබූ කමිටුවක සාමාජිකයන්ට, මුදල් විෂයය පැවරී ඇති අමාතාෘවරයාගේ එකඟත්වය ඇති ව කොමිෂන් සභාව විසින් නිශ්චය කරන ලැබිය හැකි ආකාරයට 25 දීමනාවක් ගෙවනු ලැබිය හැකි අතර, එම දීමනාව කොමිෂන් සභාවේ අරමුදලින් ගෙවනු ලැබිය යුතු ය.
- 18. (1) අගතියට පත් යම් පාර්ශ්වයක් විසින් හෝ අගතියට පත් කාන්තා පාර්ශ්වය වෙනුවෙන් පෙනී සිටින වෙනත් යම් තැනැත්තකු විසින් ^{අයිතිවාසිකම්} කාත්තා අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය වීමක් හෝ අතාහසන්න _{වීම විමර්ශනය} 30 උල්ලංඝනය වීමක් සම්බන්ධයෙන්, පරීක්ෂා කර, විමර්ශනය කරන කිරීමට ඉල්ලීම් මෙන් කොමිෂන් සභාව වෙත ඉල්ලීමක් කරමින්, 17 වන වගන්තියේ ^{කිරීම} (1) වන උපවගන්තියේ සඳහන් කරනු ලැබ ඇති පරිදි කොමිෂන් සභාව වෙත ඉල්ලීම් කරනු ලැබිය හැකි ය.

උල්ලංඝනය

- (2) (1) වන උපවගන්තියේ සඳහන් ඉල්ලුම්පතුය අදාල අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය වීම හෝ අතහාසන්න උල්ලංඝනය වීම සිදු වු දිනයේ සිට හෝ ඒ පිළිබඳව දැනුවත් වූ දිනයේ සිට මාසයක් ඇතුළත ඉදිරිපත් කරනු ලැබිය යුතු ය.
- (3) (1) වන උපවගන්තිය පුකාරව යම් තැනැත්තකු විසින් කොමිෂන් සභාව වෙත ඉල්ලුම්පකුයක් ඉදිරිපත් කරනු ලබන අවස්ථාවක දී, කොමිෂන් සභාව ඉදිරියේ එකී පැමිණිල්ල පරීක්ෂා කරනු ලබන කාල සීමාව, එකී තැනැත්තා විසින් ආණ්ඩුකුම වාාවස්ථාවේ 126 වන වාාවස්ථාවේ (2) වන ඡේදය පුකාරව ශේෂ්ඨාධිකරණය වෙත 10 ඉල්ලීමක් කිරීමේ දී හෝ වෙනත් යම් වාෘවස්ථාපිත මණ්ඩලයක්, තැනැත්තෙක්, අධිකරණයක් හෝ විනිශ්චයාධිකාරයක් වෙත සහනයක් ලබාගැනීම සඳහා වන ඉල්ලීමක් ඉදිරිපත් කරනු ලැබිය හැකි කාලසීමාව සම්පූර්ණ කිරීමේ දී සලකා බලනු නොලැබිය යුතු ය.
- 15 19. මේ පනතේ විධිවිධාන යටතේ පවත්වනු ලබන සෑම පරීක්ෂණයක දී පරික්ෂණයක දී සහ විමර්ශනයක දී ම, අගතියට පත් තැනැත්තාට හෝ මෙන් ම, අගතියට පත් තැනැත්තාගේ අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය වීමර්ශනයක දී කරනු ලැබ ඇති බවට චෝදිත පාර්ශවයට ද කරුණු කියා සිටීමට දෙකටම අවස්ථාවක් ලබා දිය යුතු ය.

කරුණු කියා සිටීමේ අවස්ථාවක් ලබා දිය යුතු බව

20. (1) 17 වන වගන්තිය යටතේ කොමිෂන් සභාව විසින් පවත්වනු විමර්ශනය ලැබූ විමර්ශනයක් මඟින් අගතියට පත් තැනැත්තකුගේ අයිතිවාසිකම් ^{අවසන්} උල්ලංඝනය වීමක් හෝ අතාහසන්න උල්ලංඝනය වීමක් අනාවරණය ගිමෙන් පසු ගනු ලැබිය නොවන අවස්ථාවක දී, කොමිෂන් සභාව විසින් එම කරුණු වාර්තා යුතු පියවර කරනු ලැබිය යුතු අතර, තත්කාර්ය සඳහා කරන ලද ඉල්ලීමක් මත 25 විමර්ශනය ආරම්භ වී ඇත්නම්, ඉල්ලුම්කරුට එම කරුණ පිළිබඳව දින දාහතරක් ඇතුළත දැනුම් දිය යුතු ය.

(2) 17 වන වගන්තිය යටතේ කොමිෂන් සභාව විසින් පවත්වනු ලබන විමර්ශනයක් මගින් අගතියට පත් තැනැත්තකුගේ අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය වීමක් හෝ අතාහසන්න උල්ලංඝනය වීමක් අනාවරණය 30 වන අවස්ථාවක දී, කොමිෂන් සභාව විසින් පහත දැක්වෙන පරිදි කටයුතු කළ හැකි ය :-

- (අ) පැමිණිලි කරන ලද දුක්ගැනවිල්ල සාර්ථක ලෙස සමථකරණය මගින් විසඳිය හැකි බවට කොමිෂන් සභාවේ මතය වන අවස්ථාවක දී, 21 වන වගන්තිය පුකාරව සමථ මණ්ඩලයක් වෙත එම කාරණය යොමු කරනු ලැබිය හැකි අතර, පාර්ශ්වයන්ට එසේ පත් කරන ලද සමථකරු ඉදිරියේ පෙනී සිටින ලෙස විධාන කරනු ලැබිය හැකි ය; හෝ
- (ආ) එම අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය වීමක් හෝ අතහසන්න උල්ලංඝනය වීමක් සඳහා ප්‍රතිකර්ම යෙදිය හැකි හෝ වැළැක්විය හැකි ආකාරය පිළිබඳව කොමිෂන් සභාවේ මතය අනුව නිර්දේශයක් එම අදාළ තැනැත්තා වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලැබිය හැකි ය.
- (3) (2) වන උපවගන්තිය පුකාර කොමිෂන් සභාව විසින් ගන්නා ලද පියවර පිළිබඳව එම තීරණයේ දින සිට දින දාහතරක් ඇතුළත අගතියට පත් තැනැත්තා වෙත කොමිෂන් සභාව විසින් දැනුම් දිය 15 යුතු ය.
- 21. (1) 20 වන වගන්තියේ (2) වන උපවගන්තියේ (අ) ඡේදය සමථකරණය යටතේ හෝ 36 වන වගන්තියේ (3) වන උපවගන්තිය යටතේ සමථකරණයක් සඳහා කොමිෂන් සභාව විසින් ආරාවුලක් යොමු කරනු ලබන අවස්ථාවක දී, එම ආරාවුල සමථකරණයට පවරනු 20 ලැබ ඇති සමථකරු හෝ සමථකරුවන් විසින් පහත සඳහන් දෑ කරනු ලැබිය යුතු ය:-
  - (අ) ආරාවුල සාමදානව විසඳීම සඳහා පාර්ශ්වයන්ට සහායදීමේ අදහස ඇතිව පාර්ශව අතර සමථ කිරීම;
- (ආ) සමථකරණ නීතිකෘතා පැවැත්වීම සඳහා අදාළ වන 25 පටිපාටික රීති වලට අනුකූලව සමථකරණ කිුයාවලිය පැවැත්වීම;
  - (ඇ) එකී සමථකරු හෝ සමථකරුවන් පත්කරනු ලැබූ දිනයේ සිට දින හැටක කාලසීමාවක් ඇතුළත සමථකරණ කිුයාවලිය අවසන් කිරීම; සහ
- 30 (අෑ) සමථකරණ කියාවලිය අතරතුර, සමථකරුවන් සඳහා වන චර්යා ධර්ම සංගුහයේ දක්වා ඇති සම්මතයන්ට අනුකූල වීම.

- (2) කොමිෂන් සභාව විසින්, සමථකරණ නීති කෘතා පැවැත්වීමට අදාළ වනු ඇති පටිපාටික රීති දක්වමින් රීති සාදනු ලැබිය යුතු ය.
- (3) සමථකරුවකුට අවශා සුදුසුකම්, ආරාවුල් සමථ කිරීම පවරනු ලැබිය යුතු සමථකරුවන්ගේ මණ්ඩල පිහිටුවීම සහ සමථකරුවකුට 5 අදාළ සම්මතයන් දක්වන චර්යා ධර්ම සංගුහය, නියමිත පරිදි විය යුතු ය.
- 22. (1) අගතියට පත් පාර්ශවකරුවන් අතර සමථකරණය මගින් සමථකරණය විසදුමකට පැමිණි අවස්ථාවක දී, පාර්ශවකරුවන් විසින් එකඟවන අවසන් ලද බේරුම් කිරීමේ කොන්දේසි, ආරාවුල සමථයකට පත් කිරීම ^{කිරීමෙන් පසු} 10 පවරනු ලැබ ඇති සමථකරු හෝ සමථකරුවන් විසින්, ගිවිසුමක කාර්ය ආකාරයට ලිඛිත කළ යුතු අතර එකී බැඳීම්වලට අනුකූලව කටයුතු කරනු ලැබිය යුතු පාර්ශ්වකරුවන් විසින් එය අත්සන් කරනු ලැබිය යුතු ය. සමථකරුවන් විසින් ගිවිසුමේ පිටපතක් කොමිෂන් සභාව වෙත යැවිය යුතු ය.

- (2) මේ වගන්තිය යටතේ සමථකරණය සඳහා කාරණයක් යොමු කර නිරාකරණයට පත් වූ අවස්ථාවක දී, කොමිෂන් සභාව විසින්, ඒ පිළිබඳව දින දහහතරක් ඇතුළත ඉල්ලුම්කරුව දැනුවත් කරනු ලැබිය යුතු අතර, ඉන් අනතුරුව එකී නිරාකරණය කිරීමේ කොන්දේසි කිුයාත්මක කරනු ලැබීම සඳහා අවශා විය හැකි වන්දි මුදල් ගෙවීම 20 සඳහා වන විධාන ඇතුලු විධාන සිදු කළ යුතු ය.
  - (3) සමථකරණ කියාවලිය සාර්ථක නොවන හෝ සමථකරණ කියාවලියට එක් පාර්ශවයක් විසින් විරෝධය පාන අවස්ථාවක දී, සමථකරු විසින් තත්ත්වය කොමිෂන් සභාව වෙත වාර්තා කළ යුතු ය.
- (4) සමථකරණ පුයත්නය සාර්ථක නොවූ අවස්ථාවක දී, (3) වන උපවගන්තිය යටතේ වාර්තාව ලැබීමෙන් පසුව, කොමිෂන් සභාව විසින් -
- (අ) එකී උල්ලංඝනය කිරීමේ හෝ උල්ලංඝනය වීම දිගටම සිදුවීම වැළැක්වීමේ හෝ ඊට පිළියම් යෙදීමේ අදහස 30 ඇති ව, සුදුසු යැයි හැගෙන නිර්දේශ නිසි අධිකාරිය වෙත හෝ අදාළ තැනැත්තා හෝ තැනැත්තන් වෙත සිදුකිරීම;
  - (ආ) එකී උල්ලංඝනය වීම සඳහා වගකිව යුතු තැනැත්තාට එරෙහිව අපරාධ නඩු හෝ වෙනත් නඩු කටයුතු පවරන ලෙස සුදුසු අධිකාරිය වෙත නිර්දේශ කිරීම;

(ඇ) අවස්ථානුගත කරුණු අනුව සාධාරණ සහ යුක්තිසහගත යැයි සලකනු ලැබිය හැකි සහන ලබාදීම හෝ විධාන සිදු කිරීම,

සිදු කළ හැකි ය.

- 23. (1) කොමිෂන් සභාව විසින්, ඒ වෙත ගිවිසුම ලැබීමෙන් ^{පාර්ශ්වකරුවන්} අනතුරුව එකී තීරණ හෝ නිර්දේශ බලාත්මක කිරීම සඳහා අවශා ද විය හැකි සියලුම පියවර ගනු ලබන ලෙසට ආරාවුලේ පාර්ශ්වකරුවන් නිර්දේශ සහ ගිවිසුමේ අන්තර්ගත කරනු ලැබ ඇති බේරුම් කිරීමේ නිර්දේශවල කියාත්මක සඳහන් කරන ලද වෙනත් යම් අදාළ තැනැත්තකු හෝ රජයේ _{කරනු ලැබිය} 10 දෙපාර්තමේන්තුවක් හෝ ආයතනයක් වෙත, දැනුවත් කළ යුතු ය. යුතු බවට
  - කොමිෂන්
- (2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ නිශ්චිතව දක්වා ඇති ගිවිසුමේ සභාව විසින් අන්තර්ගත තීරණය හෝ නිර්දේශය බලාත්මක කිරීමට විධාන ලැබ ඇති, එකී තීරණය හෝ නිර්දේශය බලාත්මක කිරීමට අවශා පියවර ගැනීමට නොහැකි වූ යම් අදාළ තැනැත්තකු, හෝ රජයේ 15 දෙපාර්තමේන්තුවක් හෝ ආයතනයක් විසින් වහාම එහි නොහැකියාව, ඒ සඳහා වන හේතු දක්වමින් කොමිෂන් සභාව වෙත, දැනුවත් කළ යුතු ය.
- 24. (1) මේ පනත යටතේ කොමිෂන් සභාව විසින් ගනු ලබන කොමිෂන් තීරණයකින් අතෘප්තියට පත්වන යම් තැනැත්තකු විසින් එකී සභාවේ 20 තැනැත්තා වෙත එම තිරණය සන්නිවේදනය කරනු ලැබූ දිනයේ $^{ ext{floor}}$ රණයට සිට මාසයක කාලයක් ඇතුළත එකී තීරණයට එරෙහිව අභියාචනා එරෙහිව කරනු ලැබිය හැකි ය.

අභියාචනා කිරීම

- (2) මේ වගන්තිය යටතේ අභියාචනවලට අදාළව ආණ්ඩුකුම වාවස්ථාවේ 136 වන වාවස්ථාව යටතේ රීති සාදනු ලබන තෙක් 25 මේ වගන්තියේ (1) වන උපවගන්තිය යටතේ සිදුකරනු ලබන සෑම අභියාචනයක් සම්බන්ධ යෙන් ම අභියාචනාධිකරණයේ පුතිශෝධනයක් ආකාරයෙන් සිදුකරනු ලබන ඉල්ලීමකට අදාලව එම වාහවස්ථාව යටතේ සාදනු ලබන රීති අදාළ විය යුතු ය.
- 25. (1) කොමිෂන් සභාවට, මේ පනත යටතේ පරීක්ෂණ හෝ මේ පනත 30 විමර්ශන සිදු කිරීමේ කාර්ය සඳහා පහත සඳහන් බලතල $^{ ext{d}2\odot ext{ad}}$ ඇත්තේ ය:-

පරීක්ෂණ හෝ විමර්ශන කිරීමේ බලතල

(අ) ලිඛිත හෝ වාචික සියලු ම සාක්ෂි පුසම්පාදනය සහ එක්රැස් කිරීම සහ කොමිෂන් සභාව විසින් පුසම්පාදනය කිරීමට හෝ පරීක්ෂා කිරීමට අවශා හෝ යෝගා යැයි සලකනු ලැබිය හැකි පරිදි වූ, සාක්ෂි වශයෙන් වන සියලු ම තැනැත්තන් පරීක්ෂා කිරීම;

(ආ) දිවුරුම පිට හෝ පුතිඥාව පිට යම් සාක්ෂිකරුවකුට ලිඛිත හෝ වාචික සාක්ෂි ලබාදෙන ලෙස නියම කිරීම, එම දිවුරුම හෝ පුතිඥාව ඒ සාක්ෂිකරු අධිකරණයක සාක්ෂි දෙන්නේ නම් ඔහු විසින් දිය යුතු බවට නියම කරනු ලැබිය හැකි දිවුරුම හෝ පුතිඥාව විය යුතු අතර එකී දිවුරුම් දීම හෝ පුතිඥා දීම කොමිෂන් සභාව විසින් තත්කාර්ය සඳහා බලය දෙන ලද යම් බලධරයකු විසින් පරිපාලනය කරනු ලැබිය යුතු ය;

5

10

15

20

- (ඇ) යම් තැනැත්තකු, සාක්ෂි දීම සඳහා හෝ එකී තැනැත්තා සතුව ඇති ලේඛනයක් හෝ වෙනත් යමක් ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා කොමිෂන් සභාවේ යම් නීති කෘතාවලට පැමිණෙන ලෙස හෝ සහභාගී වන ලෙසට කැඳවීමට සහ සාක්ෂිකරුවකු වශයෙන් එකී තැනැත්තා පරීක්ෂා කිරීමට හෝ යම් ලේඛනයක් හෝ වෙනත් යමක් ඉදිරිපත් කරන ලෙස එකී තැනැත්තට නියම කිරීම;
- (ඇ) සාක්ෂි ආඥාපනතේ විධිවිධානවල කුමක් සඳහන් වුව ද, යම් සාක්ෂියක් පුශ්නගත ආරාවුල සඳහා වැදගත් වන්නේ නම්, සිවිල් හෝ අපරාධ නඩුවල පිළිගැනීමට නොහැකි විය හැකි එකී සාක්ෂිය ලිඛිතව හෝ වාචිකව, පිළිගැනීම; සහ
- (ඉ) එකී පරීක්ෂණය හෝ විමර්ශනය හෝ එහි යම් කොටසක් සඳහා මහජනයාගේ පැමිණීම පිළිගැනීම හෝ බැහැර කිරීම. 25
- (2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ කැඳවන ලද සෑම තැනැත්තකු විසින් ම, එකී තැනැත්තා 2016 අංක 12 දරන තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිවාසිකම් පිලිබඳ පනත පුකාරව තොරතුරු හෙළිදරව් කිරීමට තහනම් වන්නේ නම් මිස, එකී කැඳවීමට අනුකූලව කටයුතු කරනු 30 ලැබිය යුතු ය.
- 26. (1) කොමිෂන් සභාව ඉදිරියේ සාක්ෂි දෙනු ලබන යම් කොමිෂන් තැනැත්තකුට, එම සාක්ෂි සම්බන්ධයෙන් යම් අධිකරණයක් ඉදිරියේ සභාව ඉදිරියේ සාක්ෂි දෙන යම් සාක්ෂිකරුවකු ඒ අධිකරණය ඉදිරියේ දෙන සාක්ෂි සම්බන්ධයෙන් ඔහු නීතියෙහි ලා හිමිකම ලබන සියලු වරපුසාදවලට නැනැත්තකුගේ 35 හිමිකම් ලබන්නේ ය.

ලබන වරපුසාද

- (2) යම් තැනැත්තකු විසින් කොමිෂන් සභාව වෙත හෝ කොමිෂන් සභාව ඉදිරියේ දෙන ලද ලිඛිත හෝ වාචික සාක්ෂි සම්බන්ධයෙන් යම් අධිකරණයක, යම් සිවිල් හෝ අපරාධ නඩු පැවරීමක් හෝ වෙනත් නීති කෘතායක් සඳහා පිළිතුරු දීමට බැඳී නොසිටිය යුතු ය.
- (3) මෙහි මින්මතු විධිවිධාන සලසා ඇති ආකාරයට යටත්ව, කොමිෂන් සභාව වෙත හෝ කොමිෂන් සභාව ඉදිරියේ යම් තැනැත්තකු විසින් කරන ලද පුකාශයක් හෝ දෙන ලද යම් සාක්ෂියක් යම් අධිකරණයක දී එම තැනැත්තාට එරෙහිව යම් සිවිල් හෝ අපරාධ නඩුවක දී, නඩු විභාගයක දී හෝ වෙනත් නීති කෘතායක දී 10 ආවේශා කර නොගත යුතු ය:

එසේ වුව ද, මේ උපවගන්තියේ කිසිදු විධිවිධානයක්, (19 වන අධිකාරය වූ) දණ්ඩ නීති සංගුහයේ XI වන පරිච්ඡේදය යටතේ යම් වරදක් සඳහා නඩු පැවරීමක් හෝ දණ්ඩනයක් සඳහා බලපාන ලෙස හෝ බලපාන ලෙස සලකනු ලැබීමක් ලෙස හෝ බලපාන 15 ලෙස අර්ථ ගැන්වීම නොකළ යුතු ය:

එසේම තවදුරටත්, මේ උපවගන්තියේ සඳහන් කිසිම විධිවිධානයක් මගින්, (19 වන අධිකාරය වූ) දණ්ඩ නීති සංගුහයේ XI වන පරිච්ඡේදය යටතේ යම් වරදක් සම්බන්ධයෙන් කොමිෂන් සභාව ඉදිරියේ සාක්ෂි දෙන යම් සාක්ෂිකරුවකුට නඩු පැවරීමේ 20 කාර්ය සඳහා එම සාක්ෂිකරුවකුගේ නම, එම සාක්ෂිකරුගේ සාක්ෂිය හෝ සාක්ෂිවලින් යම් කොටසක් පුසිද්ධ කිරීම හෝ හෙලිදරව් කිරීම තහනම් කරනු නොලැබිය යුතු ය. නැතහොත් තහනම් කරන ලද ලෙස සලකනු නොලැබිය යුතු ය හෝ තහනම් කරන ලද ලෙස අර්ථ ගැන්වීම නොකළ යුතු ය.

27. (1) කොමිෂන් සභාව විසින් නිකුත් කරනු ලබන සෑම සිතාසියක් සිතාසි ම කොමිෂන් සභාවේ සභාපතිවරයාගේ අත්සන යටතේ විය යුතු ය. සභාපතිවරයාගේ

අත්සන යටතේ විය

- (2) යම් සිතාසියක් එහි නම් කර ඇති තැනැත්තා වෙත ගෙන ගොස් භාර දීමෙන් භාර දෙනු ලැබිය හැකි අතර, එසේ කිරීම පුායෝගික නොවන අවස්ථාවක දී, එම තැනැත්තාගේ අවසාන 30 වරට දැන සිටි පදිංචි ස්ථානයක එම සිතාසිය තැබීමෙන් හෝ ලියාපදිංචි තැපෑලෙන් යැවීම මගින් භාර දෙනු ලැබිය හැකි ය.
  - (3) සිතාසියක් භාර දෙනු ලැබූ සෑම තැනැත්තකු ම එහි නිශ්චිතව දක්වා ඇති වේලාවේ දී හා ස්ථානයක දී කොමිෂන් සභාව ඉදිරියේ

පෙනී සිටිය යුතු අතර කොමිෂන් සභාව විසින් ඔහුගෙන් අසනු ලබන පුශ්නවලට පිළිතුරු දීම හෝ කොමිෂන් සභාව විසින් නියම කරනු ලබන ඔහුගේ සන්තකයේ හෝ බලයේ පවතින ලේඛන හෝ වෙනත් දේ ඉදිරිපත් කිරීම කරනු ලැබිය යුතු ය.

28. (1) කොමිෂන් සභාව ඉදිරියේ හෝ වෙනත් ආකාරයකින් කොමිෂන් කොමිෂන් සභාව සම්බන්ධයෙන් කරන ලද හෝ නොකර හරින ලද ^{සභාව} යම් කි්යාවක්, ඒ කරන ලද හෝ නොකර හරින ලද කි්යාව $\frac{40000}{800}$ ශ්ෂේඨාධිකරණය සම්බන්ධයෙන් කරන ලද නම්, හෝ නොකර හරින ලද නම් ඉන් ඒ අධිකරණයේ අධිකාරයට විරුද්ධව හෝ ඊට 10 අගෞරව වන පරිදි අපහාස වරදක් සංයුක්ත වන්නේ යම් සේද එපරදිම එම කරන ලද හෝ නොකර හරින ලද කිුයාවෙන්, කොමිෂන් සභාවේ අධිකාරයට හෝ ඊට අගෞරව වන පරිදි යම් අපහාස වරදක් සංයුක්ත වන්නේ ය.

(2) කොමිෂන් සභාවේ අධිකාරයට විරුද්ධව හෝ කොමිෂන් 15 සභාවට අගෞරව වන පරිදි සිදුකරනු ලබන සෑම අපහාස වරදක් සම්බන්ධයෙන් එය ශේෂ්ඨාධිකරණයේ අධිකාරයට විරුද්ධව හෝ ඊට අගෞරව වන පරිදි කරන ලද අපහාස වරදක් ලෙස සලකා ශ්ෂේඨාධිකරණය විසින් දඬුවම් කරනු ලැබිය යුතු අතර, එවැනි සෑම වරදක් ම විභාග කිරීමේ අධිකරණ බලය මෙයින් 20 ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය වෙත පැවරෙන්නේ ය.

(3) යම් තැනැත්තකු -

- (අ) මේ පනත යටතේ භාර දෙන ලද සිතාසියක සඳහන් වේලාවේ දී සහ ස්ථානයේ දී කොමිෂන් සභාව ඉදිරියේ පෙනී සිටීමට කොමිෂන් සභාවේ මතය අනුව සාධාරණ හේතුවක් නොමැතිව අපොහොසත් වේ නම්;
- (ආ) දිවුරුම් දීම හෝ පුතිඥා දීම පුතිකෙෂ්ප කරනු ලැබුවහොත් හෝ යථා පරිදි දිවුරුම් හෝ පුතිඥා දෙනු ලැබ කොමිෂන් සභාව විසින් නියම කරනු ලබන හෝ විමර්ශනය කරනු ලබන කරුණු සම්බන්ධයෙන් ඔහුට 30 යොමු කරන ලද යම් පුශ්නයකට පිළිතුරු දීම කොමිෂන් සභාවේ මතය අනුව සාධාරණ හේතුවක් නොමැතිව, පුතික්ෂේප කරන්නේ නම් හෝ පිළිතුරු දීමට අපොහොසත් වන්නේ නම්;

22 කාන්තාවන් සවිබල ගැන්වීමේ

5

10

35

- (ඇ) කොමිෂන් සභාව විසින් තමා වෙත නිකුත් කරන ලද දැන්වීමක හෝ ලිඛිත ආඥාවක හෝ විධානයක නියමයන්ට අනුව කියා කිරීම, කොමිෂන් සභාවේ මතය අනුව සාධාරණ හේතුවක් නොමැතිව පුතික්ෂේප කරන්නේ නම් හෝ අපොහොසත් වන්නේ නම්;
- (අ) කොමිෂන් සභාව විසින් පරීක්ෂා කරනු ලබන හෝ විමර්ශනය කරනු ලබන යම් කරුණුවල සතානාව කරා ළගාවීම සඳහා අවශා වන බවට කොමිෂන් සභාවේ මතය වන යම් තැනැත්තකුගේ සන්තකයේ හෝ පාලනය යටතේ පවතින යම් ලේඛනයක් හෝ වෙනත් දෙයක්, කොමිෂන් සභාවේ මතය අනුව සාධාරණ හේතුවක් නොමැතිව කොමිෂන් සභාව වෙත ඉදිරිපත් කිරීම සහ පෙන්වීම ප්‍තික්ෂේප කරන්නේ නම් හෝ ඊට අපොහොසත් වන්නේ නම්; හෝ
- (ඉ) කොමිෂන් සභාවේ යම් නිර්දේශයක් හෝ තීරණයක් සමඟ අනුකූල වීමට අසමත් වන්නේ නම්,

ඒ තැතැත්තා කොමිෂන් සභාවේ අධිකාරයට විරුද්ධව හෝ ඊට අගෞරව වන පරිදි අපහාස කිරීමේ වරදට වරදකරු වන්නේ ය.

- (4) යම් තැනැත්තකු විසින් කොමිෂන් සභාවේ අධිකාරයට විරුද්ධව 20 හෝ අගෞරව වන පරිදි (3) වන උපවගන්තියේ (ආ) හෝ (ඇ) ඡේද යටතේ යම් වරදක් සිදු කර ඇති බවට නිශ්චය කරනු ලබන අවස්ථාවක දී, කොමිෂන් සභාව විසින් එම නිශ්චය කිරීම් දැක්වෙන සහතිකයක් ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය වෙත යොමු කරනු ලැබිය හැකි ය. එවැනි සෑම සහතිකයක් ම කොමිෂන් සභාවේ සභාපතිවරයා විසින් 25 අත්සන් කරනු ලැබිය යුතු ය.
- (5) ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය විසින් සංජානනය කළ යුතු බවට සුදුසු යයි සලකනු ලබන, මේ වගන්තියේ විධිවිධාන සලස්වා ඇති ආකාරයට යම් අපහාස වරදක් සම්බන්ධයෙන් දණ්ඩන ලබාදීම සඳහා වූ යම් නීති කෘතායක දී, (4) වන උපවගන්තිය යටතේ අත්සන් කර අධිකරණය වෙත යොමු කරන ලද සහතිකයක් බවට සලකනු ලබන යම් ලේඛනයක් -
  - (අ) සාක්ෂි වශයෙන් පිළිගනු ලැබිය යුතු අතර, පටහැනිව යමක් ඔප්පු කරනු ලැබුවහොත් මිස, වැඩිදුර ඔප්පු කිරීමක් නොමැතිව එවැනි සහතිකයක් ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු ය; සහ

- (ආ) සහතිකයේ දක්වා ඇති නිශ්චය කිරීම කොමිෂන් සභාව විසින් සිදු කරන ලද බවට සහ එම නිශ්චය කිරීමේ සඳහන් කාරණා පිළිබඳ සාක්ෂියක් විය යුතු ය.
- (6) කොමිෂන් සභාවේ අධිකාරයට විරුද්ධව හෝ ඊට අගෞරව 5 වන පරිදි කරනු ලබන යම් උද්දේශික අපහාස වරදක් සඳහා දණ්ඩන ලබාදීම සඳහා මෙම වගන්තියේ විධිවිධාන සලසා ඇති ආකාරයට සිදුකළ යම් නීති කෘතායක දී, මෙම පනතේ පටහැනිව කුමක් සඳහන් වුව ද, කොමිෂන් සභාවේ කිසිම සාමාජිකයකු ඔහුගේ කැමැත්ත ඇතිව මිස, සාක්ෂිකරුවකු ලෙස කැඳවීම හෝ පරික්ෂා 10 කිරීම නොකළ යුතු ය.

III වන කොටස

කාන්තා අයිතිවාසිකම් සඳහා වන පාර්ලිමේන්තු කොමසාරිස් සහ කොමිෂන් සභාවේ කාර්ය මණ්ඩලය

27. (1) (මෙහි මින්මතු "පාර්ලිමේන්තු කොමසාරිස්" යනුවෙන් කාන්තා 15 සඳහන් කරනු ලබන) ස්තී පුරුෂභාවය මත පදනම් වූ පුචණ්ඩත්වයට අයිතිවාසිකම් සම්බන්ධ යම් පැමිණිල්ලක් හෝ කාන්තා අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය පාර්ලිමේන්ත වීමකට හෝ අතාාසන්න උල්ලංඝනය වීමකට සම්බන්ධ පැමිණිල්ලක් කොමසාරිස් පළමු අවස්ථාවේ දී භාර ගැනීමේ වගකීම දරනු ලැබිය යුතු කාන්තා වරයකු ^{පත්} අයිතිවාසිකම් සඳහා වන පාර්ලිමේන්තු කොමසාරිස් යනුවෙන් 20 හඳුන්වනු ලබන සහ සඳහන් කරනු ලබන තැනැත්තකු කොමිෂන් සභාවේ කාර්ය මණ්ඩලය සඳහා පත්කරනු ලැබිය යුතු ය.

- (2) (1) වන උපවගන්තිය පුකාර පාර්ලිමේන්තු කොමසාරිස් ධූරය දැරීම සඳහා පත් කරනු ලබන තැනැත්තා නීතිය, මානව අයිතිවාසිකම්, සමථකරණය සහ ආරවුල් විසදීම යන ක්ෂේතුවල ඔප්පු කරන ලද 25 හැකියාවන් සහිත යහපත් හා කීර්තිතාමයකින් යුත් තැනැත්තකු විය යුතු ය.
- (3) ස්තීු-පූරුෂභාවය මත පදනම් වූ පුඩණ්ඩත්වය හෝ කාන්තා අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝණය වීමකට හෝ අතාාසන්න උල්ලංඝනය වීමකට ලක් වූ හෝ ඒ පිළිබඳ දැනුවත් යම් තැනැත්තකු විසින් 30 පාර්ලිමේන්තු කොමසාරිස් වෙත පැමිණිල්ලක් ඉදිරිපත් කරනු ලැබිය හැකි ය.

- (4) පාර්ලිමේන්තු කොමසාරිස් විසින් ලද සියලු පැමිණිලි වාර්තාවක් පවත්වාගෙන යා යුතු අතර, එම පැමිණිලි ලැබුණු අනුපිළිවෙලට එක් එක් පැමිණිල්ලේ කරුණු විමර්ශනය කරනු ලැබිය යුතු ය.
- (5) යම් පැමිණිල්ලක් විමර්ශනය කිරීමක නිගමනය මත, පාර්ලිමේන්තු කොමසාරිස් විසින් මේ පනතේ විධිවිධාන පුකාර නිර්දේශ සහ පැමිණිලිකරුට සහන ලබාගත හැකි මාර්ග ඇතුළත් වාර්තාවක් කොමිෂන් සභාව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු ය. කොමිෂන් සභාව විසින් මේ පනතේ II වන කොටස පුකාර ගත යුතු කිුයාමාර්ගය 10 නිර්දේශ කිරීමේ දී පාර්ලිමේන්තු කටයුතු කොමසාරිස් විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද නිර්දේශ සැලකිල්ලට ගත යුතු ය.
- (6) පාර්ලිමේන්තු කොමසාරිස්වරයාට අදාළ විෂයය ක්ෂේතු, ගෙවිය යුතු පාරිශුමික, ධූරයෙන් ඉවත් කිරීමේ ආකාරය, ඇතුළු ධූර කාලය සහ පාර්ලිමේන්තු කොමසාරිස්වරයා විසින් පිළිපැදිය යුතු 15 චර්යා ධර්ම සංගුහය නියමිත පරිදි විය යුතු ය.
  - (7) කොමිෂන් සභාව විසින් පාර්ලිමේන්තු කොමසාරිස් වෙත පැමිණිලි ඉදිරිපත් කිරීමේ කාර්ය පටිපාටිය දක්වමින් මාර්ගෝපදේශ නිකුත් කරනු ලැබිය හැකි ය.
- 30. (1) කොමිෂන් සභාවේ උපදෙස් මත කිුයා කළ යුතු, කොමිෂන් විධායක 20 සභාවේ පොදු විධානවලට සහ පාලනයට යටත් විය යුතු සහ $^{\mathfrak{q}$ ධාක්ෂවරයා කොමිෂන් සභාව වෙත වගකිව යුතු විධායක අධාක්ෂවරයා වීම සඳහා නියමිත සුදුසුකම් සහිත තැනැත්තකු අමාතාවරයාගේ නිර්දේශ මත ජනාධිපතිවරයා විසින් කොමිෂන් සභාවේ විධායක අධාක්ෂවරයා වශයෙන් පත් කරනු ලැබිය යුතු ය.

- (2) යම් ලිඛිත නීතියකට හෝ රජය විසින් කලින් කලට නිකුත් කරනු ලබන යම් මාර්ගෝපදේශයන්ට යටත් ව, විධායක අධාන්ෂවරයාගේ පාරිශුමික, සහ බඳවා ගැනීමේ පටිපාටිය ඇතුළුව සේවයේ නියුක්ත කිරීමේ කොන්දේසි කොමිෂන් සභාව විසින් තීරණය කරනු ලැබිය යුතු ය.
- (3) විධායක අධානක්ෂවරයාට කොමිෂන් සභාවේ රැස්වම්වලට සහභාගීවීමට සහ එම රැස්වීම්වල කතා කිරීමට හැකි වූව ද, එවැනි යම් රැස්වීමක ඡන්දය ලබාදීමට හිමිකම් නොතිබිය යුතු ය.

- (4) ජනාධිපතිවරයා විසින්, (1) උපවගන්තිය යටතේ පත්කරන ලද විධායක අධාෘක්ෂවරයා හේතු දක්වා එම ධුරයෙන් ඉවත් කරනු ලැබිය හැකි ය.
- 31. (1) කොමිෂන් සභාවේ කර්තවා යථා පරිදි සහ කාර්යක්ෂම කොමිෂන් 5 ලෙස ඉටු කිරීම සඳහා අවශා විය හැකි බවට කොමිෂන් සභාව ^{සභාවේ කාර්ය} විසින් තීරණය කරනු ලබන වෙනත් යම් නිලධරයන් සහ සේවා මණ්ඩලය නියුක්තිකයන් යම් සංඛාාවක් කොමිෂන් සභාව විසින් පත් කරනු ලැබිය හැකි ය.

- (2) කොමිෂන් සභාව විසින් -
- 10 (අ) කොමිෂන් සභාවේ යම් නිලධරයකු හෝ සේවා නියුක්තිකයකුගේ විනය පාලනය කිුයාත්මක කිරීම හෝ ධූරයෙන් ඉවත් කිරීම;
- (ආ) යම් ලිඛිත නීතියකට සහ රජය විසින් කලින් කලට නිකුත් කරනු ලබන යම් මාර්ගෝපදේශයන්ට යටත්ව 15 නිලධරයන්ගේ සහ සේවා නියුක්තිකයන්ගේ පාරිශුමික සහ බඳවා ගැනීමේ පටිපාටි ඇතුළුව සේවා කොන්දේසි නියම කිරීම;
- (ඇ) කොමිෂන් සභාවේ නිලධරයන් සහ සේවකයන්ගේ සුභසාධනය උදෙසා අර්ථසාධක අරමුදලක් සහ වෙනත් 20 යම් සුභසාධක යෝජනා කුම ඇති කිරීම සහ නියාමනය කිරීම මෙන්ම එවැනි අරමුදලක් හෝ යෝජනා කුම සඳහා දායක මුදල් ලබා දීම,

සිදු කරනු ලැබිය හැකි ය.

(3) කොමිෂන් සභාවේ ඉල්ලීම පිට, රජයේ සේවයේ නියුක්ත යම් 25 නිලධරයකු එම නිලධරයාගේ එකඟත්වය ඇතිව සහ එම නිලධරයා සේවය කරන අමාතනංශයේ ලේකම්වරයා සහ රාජන පරිපාලන විෂයය පවරනු ලැබ ඇති අමාතාවරයාගේ අමාතාංශයේ ලේකම්වරයාගේ එකඟත්වය ඇතිව, කොමිෂන් සභාව නිශ්චය කරනු ලබන යම් කාලසීමාවක් සඳහා කොමිෂන් සභාවේ කාර්ය මණ්ඩලයට 30 තාවකාලිකව පත් කරනු ලැබිය හැකි ය: නැතහොත් එවැනිම කැමැත්ත ඇතිව එම කාර්ය මණ්ඩලයට ස්ථීරව පත් කරනු ලැබිය හැකි ය.

- (4) (අ) රජයේ සේවයේ නියුක්ත යම් නිලධරයකු කොමිෂන් සභාවේ කාර්ය මණ්ඩලයට තාවකාලිකව පත් කරනු ලබන අවස්ථාවක දී, 1991 අංක 37 දරන ජාතික ගමනාගමන කොමිෂන් සභා පනතේ 14 වන වගන්තියේ (2) වන උපවගන්තියේ විධිවිධාන, 5 අවශා වෙනස් කිරීම් සහිතව, එම නිලධරයාට හා ඔහු සම්බන්ධයෙන් අදාළ විය යුතු ය.
- (ආ) රජයේ සේවයේ නියුක්ත යම් නිලධරයකු කොමිෂන් සභාවේ කාර්ය මණ්ඩලයට ස්ථීරව පත් කරනු ලබන අවස්ථාවක දී, 1991 අංක 37 දරන ජාතික ගමනාගමන කොමිෂන් සභා පනතේ 14 වන 10 වගන්තියේ (3) වන උපවගන්තියේ විධිවිධාන, අවශා වෙනස් කිරීම් සහිතව එම නිලධරයාට හා ඔහු සම්බන්ධයෙන් අදාළ විය යුතු ය.
- (ඇ) යම් නිශ්චිත කාලසීමාවක් සඳහා රජයට සේවය කිරීමට එකඟ වෙමින් රජය සමඟ යම් ගිවිසුමකට එළඹ ඇති යම් තැනැත්තකු කොමිෂන් සභාව විසින් සේවයේ නියුක්ත කරනු ලබන අවස්ථාවක 15 දී, එම තැනැත්තා කොමිෂන් සභාව වෙත සේවය කරන ලද කාලය, එම ගිවිසුම යටතේ බැඳීම් ඉටු කිරීමේ කාර්ය සඳහා රජයට කරන ලද සේවයක් ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු ය.

IV වන කොටස

කාන්තාවන් සඳහා වූ ජාතික අරමුදල

32. (1) (මෙහි මින්මතු "අරමුදල" යනුවෙන් සඳහන් කරනු ලබන) කාන්තාවන් "කාන්තාවන් සඳහා වූ ජාතික අරමුදල" යනුවෙන් හඳුන්වනු ලබන ^{සඳහා} වූ ජාතික අරමුදලක් පිහිටුවනු ලැබිය යුතු ය.

අරමුදල පිහිටුවීම

- (2) අරමුදල පරිපාලනය කිරීමේ සහ කළමනාකරණය කිරීමේ බලය කොමිෂන් සභාව වෙත පවරනු ලැබිය යුතු ය.
- 25 (3) පහත දැක්වෙන මුදල් අරමුදලට ගෙවනු ලැබිය යුතු ය:-
  - (අ) කොමිෂන් සභාවේ පුයෝජනය සඳහා පාර්ලිමේන්තුව විසින් කලින් කල සම්මත කරනු ලබන සියලු මුදල් ;
  - (ආ) විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුමතය ඇතිව ශී ලංකාවේ හෝ ඉන් පිටත කවර හෝ පුභවයකින් ආධාර, තහාග, පුදාන, පරිතහාග හෝ රික්තවරණ වශයෙන් කොමිෂන් සභාවට ලැබෙන සියලු ආකාර මුදල් ;

- (ඇ) කොමිෂන් සභාවේ නිශ්චල හෝ චංචල දේපළ විකිණීමෙන් කොමිෂන් සභාවට ලැබෙන සියලු මුදල්.
- (4) පහත දැක්වෙන මුදල් අරමුදලින් ගෙවනු ලැබිය යුතු ය : -
- (අ) මේ පනත යටතේ එහි බලතල, කාර්ය සහ කර්තවා කුියාත්මක කිරීම, කිරීම සහ ඉටු කිරීමේ දී, කොමිෂන් සභාව විසින් දරන ලද වියදම් පියවා ගැනීම සඳහා අවශා කරන සියලු මුදල් ;
- (ආ) කාන්තාවන්ගේ අයිතිවාසිකම් උදෙසා යම් විශේෂිත හෝ ඉටුකළයුතු දායකත්ව හඳුනා ගැනීමේ දී යම් පුද්ගලයකුට 10 හෝ සංවිධානයකට යම් පාරිතෝෂිත ගෙවීමක් සිදු කිරීම සඳහා කොමිෂන් සභාව විසින් බලය දෙන ලද සියලු මුදල්; හෝ
  - (ඇ) මේ පනත මගින් හෝ ඒ යටතේ අරමුදලින් ගෙවනු ලැබීමට නියම කරනු ලබන සියලු මුදල්.
- 33. කොමිෂන් සභාව විසින් ඊට වහාම අවශා නොවන මුදල් කොමිෂන් 15 කොමිෂන් සභාව විසින් තීරණය කරනු ලැබිය හැකි යම් ආකාරයකට සභාව විසින් ආයෝජනය කරනු ලැබිය හැකි ය.

මුදල් ආයෝජනය කළ හැකි බව

34. (1) ඉකාමිෂන් සභාව විසින්, එහි ආදායම් සහ වියදුම්, ගිණුම් සහ වත්කම් සහ වගකීම් සහ කොමිෂන් සභාවේ වෙනත් සියලු ගණුදෙනු විගණනය 20 පිළිබඳව නිසි පරිදි ගිණුම් තබා ගැනීමට කටයුතු සැලැස්විය යුතු ය

- (2) කොමිෂන් සභාවේ මුදල් වර්ෂය ලිත් වර්ෂය විය යුතු ය.
- (3) රාජා සංස්ථාවල ගිණුම් විගණනය සම්බන්ධ ආණ්ඩුකුම වාවස්ථාවේ 154 වන වාවස්ථාවේ විධිවිධාන කොමිෂන් සභාවේ ගිණුම් විගණනය සම්බන්ධයෙන් ද අදාළ විය යුතු ය.

25

5

V කොටස

සාමානෳ විධිවිධාන

35. (1) අමාතාවරයා විසින් කොමිෂන් සභාව විමසා, මේ පනත නියෝග මගින් නියම කළ යුතු කරුණු සම්බන්ධයෙන් හෝ නියෝග සාදනු ලැබීම සඳහා බලය දෙනු ලැබ ඇති කාරණා සම්බන්ධයෙන් නියෝග 30 සාදනු ලැබිය යුතු ය.

25

- (2) (1) වන උපවගන්තිය මගින් පවරනු ලැබූ බලතලවල වාාප්තියට අගතියක් නොමැතිව පහත දැක්වෙන කරුණු සියල්ල හෝ ඉන් කිහිපයක් සම්බන්ධයෙන් නියෝග සාදනු ලැබිය හැකි ය:-
- (අ) කොමිෂන් සභාව විසින් 17 වන වගන්තියේ (2) වන 5 උපවගන්තියේ සඳහන් කර ඇති කමිටුව පත් කළ යුතු ආකාරය නියම කරමින්;
  - (ආ) 17 වන වගන්තියේ (2) වන උපවගන්තියේ සඳහන් කර ඇති කමිටුවට පත් කරනු ලබන තැනැත්තන්ට අවශා සුදුසුකම් නියම කරමින්;
- (අු) 17 වන වගන්තිය පුකාර පවත්වනු ලබන පරීක්ෂණයක් හෝ විමර්ශනයක් සම්බන්ධයෙන් කමිටුව විසින් අනුගමනය කළ යුතු කාර්ය පටිපාටිය නියම කරමින්;
  - (ඇ) මේ පනතේ විධිවිධාන පුකාර, කොමිෂන් සභාව වෙත ලැබෙන පැමිණිලි හා දුක්ගැනවිලි සම්බන්ධයෙන් යොදා ගත යුතු යාන්තුණ හෝ කියාවලීන් හඳුනා ගනිමින්;
    - (ඉ) විවිධ කාණ්ඩ සහ තත්ත්වයන්හි කාන්තාවන් හඳුනා ගනිමින් අදාළ කාණ්ඩ හෝ තත්ත්වයන්හි සමානතාව සහ ආරක්ෂාව සහතික කිරීම සඳහා යොදා ගත යුතු කිුියාමාර්ග නියම කිරීම;
- 20 (ඊ) මූලික ව\u00e4හහයට අනුකූල වන අාකාරය නිශ්චිතව දක්වමින් අදාළ බලධරයන් වෙත මාර්ගෝපදේශ නිකුත් කිරීම;
  - (උ) කාන්තාවන්ගේ ආර්ථික සවිබල ගැන්වීම අවශා වන පුදේශ සහ මූලික ව්‍යුහය යටතේ සපුරාලිය යුතු ඉලක්ක නියම කිරීම සහ ජාතික ආර්ථිකයට කාන්තාවන්ගේ දායකත්වය සියයට පනහකට නොඅඩු වන බවට වගබලා ගැනීම;
  - (ඌ) සවිබල ගැන්වීමේ මූලික පියවරක් පුවර්ධනය කිරීම සඳහා යාන්තුණ පිහිටුවීමඥ-
  - (i) ආබාධ සහිත කාන්තාවන්ට විශේෂ සැලකිල්ලක් දක්වමින් කාන්තාවන්ගේ සමාජ ආර්ථික තත්ත්වය සවිබල ගැන්වීම සඳහා;

- (ii) සියලුම ආකාරයේ පුචණ්ඩත්ව කිුියා බලහත්කාරයෙන් ශුමය ලබාගැනීම, හොර ජාවාරම් සහ සූරාකෑම්වලින් ගැහැණු දරුවන් ආරක්ෂා කර ගැනීම සඳහා;
- (iii) ස්තීු පුරුෂභාවය මත පදනම් වූ පුචණ්ඩත්වය සහ 5 වෙනස් කොට සැලකීම සඳහා සහන ලබාගැනීම සඳහා අධිකරණ කිුිිියාවලිය වෙත පුවේශවීමට කාන්තාවන්ට සහාය වීමේ ආධාරක පද්ධතියක් සඳහා;
- (එ) කාන්තා අයිතිවාසිකම් තහවුරු කිරීම සඳහා පුද්ගලික 10 තැතැත්තන් සහ වෙනත් රාජා නොවන ආයතන විසින් යොදාගනු ලැබිය යුතු පුතිපත්ති සහ පරිචයන් නියම කරමින්; සහ
- (ඒ) මේ පනතේ මූලධර්ම සහ විධිවිධාන ඉටු කිරීමේ හෝ 15 බලාත්මක කිරීමේ කාර්යය සඳහා.
  - (3) අමාතාවරයා විසින් සාදනු ලබන සෑම නියෝගයක් ම ගැසට් පතුයේ පළ කරනු ලැබිය යුතු අතර, එම පළකිරීමේ දින හෝ එහි තිශ්චිතව දක්වනු ලැබිය හැකි වෙනත් යම් පසු දිනයක සිට බලාත්මක විය යුතු ය.
- 20 (4) අමාතාවරයා විසින් සාදනු ලබන සෑම නියෝගයක් ම, එය ගැසට් පතුයේ පළකරනු ලැබීමෙන් පසු හැකි පහසු ඉක්මනින් අනුමතය සඳහා පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලැබිය යුතු ය. එසේ අනුමත නොකරනු ලබන සෑම නියෝගයක් ම, ඒ යටතේ කලින් සිදු කරන ලද කිසිවකට අගතියක් නොමැතිව එම 25 අනනුමතයේ දින සිට පරිච්ඡින්න කරනු ලැබූ බවට සලකනු ලැබිය යුතු ය.
  - (5) යම් නියෝගයක් එසේ පරිච්ඡින්න කරනු ලැබූ බවට සලකනු ලැබිය යුතු දිනය පිළිබඳ නිවේදනය ගැසට් පතුයේ පළකරනු ලැබිය යුතු ය.
- 30 36. (1) ශුී ලංකා කාන්තා කාර්හාංශය රජයේ දෙපාර්තමේන්තුවක් මේ පනත බවට උසස් කිරීම සඳහා අවශා පියවර අමාතාවරයා විසින් ගනු ^{යටතේ} ලැබිය යුතු ය.

අමාත්වරයා සතු විශේෂ බලතල

(2) 35 වන වගන්තිය යටතේ සාදන ලද යම් නියෝගයකට අනුකූල වීමට අසමත් වන යම් තැනැත්තකු විසින් එම අනුකූල නොවීම සඳහා හේතු අමාතාාවරයා වෙත ලිඛිතව දැනුම් දීමට වගබලා ගත යුතු ය. ඉදිරිපත් කරන ලද හේතු පිලිබඳ අමාතාවරයා සෑහීමට 5 පත්වූවහොත්, අමාතාවරයා විසින් අනුකූලවීමේ කාලසීමාව දීර්ඝ කිරීමක් සිදු කරනු ලැබිය හැකි ය.

(3) (2) වන උපවගන්තියේ සඳහන් දීර්ඝ කරන ලද කාලසීමාව තුළ අමාතාවරයා විසින් සාදන ලද නියෝගයකට අනුකූලවීමට යම් තැනැත්තකු අපොහොසත් වන අවස්ථාවක දී, අමාතාවරයා විසින් 10 අදාළ කාරණය සමථකරණ කිුිිියාවලිය මගින් විසඳීම සඳහා කොමිෂන් සභාව වෙත යොමු කරනු ලැබිය හැකි ය.

37. කොමිෂන් සභාව වෙත යොමු කරන ලද සියලු කරුණුවල වාර්ෂික ලයිස්තුවක් සහ ඒ පිළිබඳව ගන්නා ලද පියවර එම එක් එක් කරුණ ^{වාර්තාව} සම්බන්ධයෙන් කොමිෂන් සභාවේ නිර්දේශ ද සහිතව වාර්තාවක් 15 කොමිෂන් සභාව විසින් සෑම එක් එක් මුදල් වර්ෂයක් අවසානයේ දී ම, පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලැබිය යුතු ය.

38. කොමිෂන් සභාවේ කටයුතු කාර්යක්ෂමව කරගෙන යාමට කොමිෂන් අවශා වන තාක් දුරට මේ පනත යටතේ කොමිෂන් සභාවේ බලතල, සභාව විසින් කාර්ය හෝ කර්තවා කොමිෂන් සභාවට සහාය වීම සඳහා පත්කරනු කාර්ය හෝ 20 ලැබ ඇති යම් නිලධරයකුට, හෝ නිලධරයන්ට පවරනු ලැබිය හැකි කර්තවා පවරා අතර, එම නිලධරයා හෝ නිලධරයන් විසින් කොමිෂන් සභාව දෙනු ලැබිය විසින් නිකුත් කරනු ලබන විශේෂ හෝ සාමානා විධානවලට යටත්ව ^{හැකි බව} එකී බලතල, කාර්ය හෝ කර්තවා කියාත්මක කිරීම, කිරීම හෝ ඉටු කිරීම කරනු ලැබිය යුතු ය. මේ වගන්තිය යටතේ සිදු කරන ලද 25 එවැනි බලතල පැවරීමක් කොමිෂන් සභාව විසින් ඉවත් කරගනු ලැබිය හැකි ය.

39. කොමිෂන් සභාවේ සාමාජිකයන්, කොමිෂන් සභාවට සහාය දණ්ඩ නීති වීමට පත්කරන ලද නිලධරයන් සහ සේවා නියුක්තිකයන් (19 වන ^{සංගුහයේ} අධිකාරය වූ) දණ්ඩ නීති සංගුහයේ අර්ථානුකූලව සහ එහි කාර්ය සඳහා කොමිෂන් 30 සඳහා රජයේ සේවකයින් ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු අතර මේ සභාවේ සියඑම පනත යටතේ පවත්වනු ලබන සෑම පරීක්ෂණයක්ම හෝ සාමාජිකයන් වීමර්ශනයක්ම එම සංගුහයේ අර්ථානුකූලව අධිකරණ කාර්ය ^{රජයේ} පටිපාටියක් වශයෙන් සලකනු ලැබිය යුතු ය.

වශයෙන් සැලකිය යුතු බව

40. 2023 අංක 9 දරන දූෂණ විරෝධී පනතේ III වන කොටසේ 2023 අංක 9 I වන පරිච්ඡේදයේ "අල්ලස් හෝ දූෂණවලට අදාළ වැරදි" යන ξ රන දූෂණ විරෝධ ශීර්ෂය යටතේ වන විධිවිධාන මේ පනතේ විධිවිධාන සම්බන්ධයෙන් _{පනතේ} අවශා වෙනස් කිරීම් සහිතව අදාල වන බවට සලකනු ලැබිය විධිවිධාන 5 යුතු ය.

අදාළ වන බව

41. (1) මේ පනත යටතේ කොමිෂන් සභාව මත පනවන ලද හෝ කොමිෂන් පවරන ලද යම් බලතල, කාර්ය හෝ කර්තවා කිුියාත්මක කිරීමේ දී, සභාවේ කිරීමේ දී හෝ ඉටු කිරීමේ දී සද්භාවයෙන් කරන ලද කිසිවක් සහ නිලධරයන් සඳහා යම් සාමාජිකයකුට හෝ නිලධරයකුට හෝ එවැනි සාමාජිකයකු සිවිල් හෝ 10 හෝ නිලධරයකු විසින් බලය පවරන ලද යම් නිලධරයකුට සිවිල් $^{
m e}$ පරාධ නඩු හෝ අපරාධ වගකීමක් පවරනු නොලැබිය යුතු ය.

ආරක්ෂා කිරීම

- (2) කොමිෂන් සභාව විසින් හෝ කොමිෂන් සභාවට එරෙහිව යම් අධිකරණයක් ඉදිරියේ පවරන ලද යම් සිවිල් හෝ අපරාධ නඩු කටයුත්තක දී කොමිෂන් සභාව විසින් දුරන ලද යම් වියදුම් අරමුදලින් 15 ගෙවනු ලැබිය යුතු අතර එවැනි යම් සිවිල් හෝ අපරාධ නඩු කටයුත්තක දී කොමිෂන් සභාව වෙත ගෙවනු ලබන හෝ කොමිෂන් සභාව විසින් අයකර ගනු ලබන යම් පිරිවැය අරමුදල වෙත බැර කරනු ලැබිය යුතු ය.
- (3) මේ පනත යටතේ හෝ යම් උචිත සාධන පතුයක් යටතේ 20 හෝ කොමිෂන් සභාවේ විධාන මත යම් තැනැත්තකු විසින් සිදුකරන ලද හෝ සිදුකරන ලදැයි කියනු ලබන යම් කිුයාවක් සම්බන්ධයෙන් යම් අධිකරණයක් ඉදිරිපිට දී එම තැනැත්තාට එරෙහිව ඉදිරිපත් කරන ලද යම් සිවිල් හෝ අපරාධ නඩු කටයුත්තක දී, එම තැනැත්තා විසින් දරන ලද යම් වියදමක්, එම කිුිිියාව එකී තැනැත්තා විසින් 25 සද්භාවයෙන් සිදුකරනු ලැබූ බවට එම අධිකරණය විසින් තීරණය කරයි නම් සහ එම තැනැත්තා විසින් එම වියදම යම් සිවිල් හෝ අපරාධ නඩුවකින් අය කරගෙන නොමැත්තේනම් මිස, අරමුදලින් ගෙවනු ලැබිය යුතු ය.

42. (1) මේ පනත යටතේ රීති සෑදීමට නියමිත හෝ බලය දී ඇති කොමිෂන් 30 සියලු කාරණා සම්බන්ධයෙන් කොමිෂන් සභාව විසින් රීති සාදනු සභාවේ රීති ලැබිය හැකි ය. මේ පනත යටතේ සාදනු ලබන සෑම රීතියක්ම ගැසට් පතුයේ පළ කරනු ලැබිය යුතු ය.

- (2) කොමිෂන් සභාව විසින් සාදනු ලබන සැම රීතියක්ම අමාතාවරයා විසින් අනුමත කරනු ලබිය යුතු අතර එසේ අනුමත කරනු ලැබු රීති සහ අනුමත කරන ලද බවට වන නිවේදනය මාස තුනක් නොඉක්මවන සාධාරණ කාලයක් තුළ ගැසට් පතුයේ පළ 5 කරනු ලැබිය යුතු ය.
  - (3) කොමිෂන් සභාව විසින් සාදනු ලැබූ යම් රීතියක් ඕනෑම අවස්ථාවක යම් ආකාරයකට සංශෝධනය කිරීම, එකතු කිරීම, වෙනස් කිරීම හෝ පුතාහදිෂ්ට කිරීම කරනු ලැබිය හැකි ය.
- 43. පද සම්බන්ධයෙන් අනාහර්ථයක් අවශා වුවහොත් මිස, මේ අර්ථ 10 පනතේ -
  - "අමාතාවරයා" යන්නෙන්, ආණ්ඩුකුම වාවස්ථාවේ 44 වන සහ 45 වන වාවස්ථා යටතේ මෙම පනතේ කුියාක්මකභාවය පවරනු ලැබ ඇති අමාතාවරයා අදහස් වේ;
- "තැනැත්තා" යන්නට, යම් සංස්ථාපිත හෝ සංස්ථාපිත 20 නොකල පුද්ගල මණ්ඩලයක්, සහ පුද්ගලික තැනැත්තෙක් ඇතුළත් වන අතර වාවස්ථාදායක හෝ අධිකරණමය ආයතන ඊට ඇතුළත් නොවේ;
  - "නියමිත" යන්නෙන්, මේ පනත යටතේ නියෝග මගින් නියම කරන ලද යන්න අදහස් වේ;
- 25 "පුද්ගලික තැනැත්තා" යන්නෙන්, රජය හෝ රාජා අායතනයක් හෝ රාජා සේවකයෙක් නොවන යම් තැනැත්තකු අදහස් වන අතර ඊට රජය, ආණ්ඩුව හෝ යම් රාජා සංස්ථාවක් හෝ පළාත් පාලන ආයතනයක් විසින් එහි කොටස්වලින් හෝ අයිතියෙන් සියයට පනහකට වඩා අඩු පුමාණයක් දරනු ලබන යම් සංස්ථාපිත තැනැත්තකු ඇතුළත් වේ: සහ

"කාන්තා අයිතිවාසිකම්" යන්නෙන් අධාාපනයට සහ රැකියා අවස්ථා සඳහා පිවිසීමට කාන්තාවන්ට සමාන අවස්ථා වර්ධනය කිරීම සහ අනනානාවක් සහිතව ජීවත් වීමට අවස්ථාව සලසමින් ලිංගික 5 හිරිහැර වලින් සහ කාන්තාවන්ට එරෙහි සෑම ආකාරයකම පුචණ්ඩත්වයෙන් තොර නිදහස තහවුරු කිරීම ඇතුළුව කාන්තාවන්ට එරෙහි සියලුම ආකාරයේ වෙනස්කොට සැලකීම තුරන් කිරීමේ සම්මුතියේ විස්තර කරනු ලැබ ඇති ඉලක්ක 10 සහ ආණ්ඩුකුම වාවස්ථාචේ 12 වන වාවස්ථාව මගින් දක්වා ඇති කාන්තාවන් සඳහා වූ සමානාත්මතාවයට සහ වෙනස්කොට නොසැලකීමට වන අයිතිවාසිකම් අදහස් වේ.

44. මේ පනතේ සිංහල සහ දෙමළ භාෂා පාඨ අතර යම් අනනුකුලතාවක් 15 අනනුකූලතාවයක් ඇති වුවහොත්, එවිට, සිංහල භාෂා පාඨය ඇතිවූ විට සිංහල භාෂා බලපැවැත්විය යුතු ය.

පාඨය බලපැවැත්විය යුතු බව

